

Teodoras Ministras
7243 So. Albany Ave.,
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXIII Rugsėjis – September 14, 1978 Nr.36

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Tęstinumo klausimas Istorinės patirties šviesoje

Vytautas Meškauskas

Neseniai iš Lietuvos atvykęs dr. Aleksandras Štomas sujaudino mūsų politinius sluoksnius, jei tokius turime, pasiūlymu sutvarkyti Lietuvos valstybės elementų tęstinumo mechanizmą. Diplomatinės šefas, kuriam atitekusios ir prezidento prerogatyvos galėtų paskirti ministrą pirmininką, kuris būtų Diplomatinės šefo įpėdiniu. Kiek pertvarkytas VLIKas atstotų parlamentą. Apie tai Štomas jau kalbėjo VLIKo seime, o pereitą savaitgalį turėjo kalbėti Šviesos-Santaros suvažiavime. Nuostabu, kad VLIKo, kuris išaugo ir paseno kovoje su Diplomatinės šefu bei jo prašytais ir neprašytais talkininkais, seimas pasiūlymą priėmė plojimais. Atrodo, kad istorijos žinojimas nėra vlikininkų stipriausioji pusė. DIRVOS skaitytojai šia prasme yra daug laimingesni. Apie ankstyvesnės tęstinumo pastangas iš savo asmeninės perspektyvos jiems dabar primins Vaclovas Sidzikauskas, aktyvus to sąjūdžio dalyvis, net gali sakyti spiritus movens.

Juos skaitant, pravartu prisiminti ir mūsų pirmosios kartos politikų veiklą pirmajam pasauliniam karui baigiantis. Kun. dr. V. Bartuškos 1937 m. išėjusi knyga 'Lietuvos Nepriklausomybės Kryžiaus Keliai', M. Yčo, kun. dr. Purickio ir kt. kolektyvūs atsiminimai 'Pirmas Dešimtmetis' (NI-

DOS Anglijoje pakartotas 1955 m.), ir senų laikraščių komplektų vartymas suteikia palengvėjimo jausmą. Savo kivrčiais mes pirmosios kartos dar neaplenkėme. Įrodymui prisiminkime tik 1917 m. lapkričio 3 d. vadinamos Berno (iš tikro Lozanos) konferencijos nutarimą:

"konferencija tvirtai pasitiki, kad šiandien, kai Didžioji Lietuva visų srovių sutarimu aiškiai savo žodį tarė ir pastatė vienintelį tikslą Lietuvos Valstybės atnaujinimą nepriklausomybės pamatais, nebepajau būti vietos tiems kivrčiams, KURIE IKI ŠIOL STABDĖ Rusijoje ir Amerikoje gyvenančių lietuvių politinį darbą ir slopino jų bendrą politinį balsą."

Baramasi, kaip ir dabar, buvo ne vien dėl noro vadovauti, bet ir skirtingos politinės filosofijos bei tinkamiausia momentui metodo. Būdinga, kad veikėjai su lakiausiomis idėjomis ir drąsiausiais, kurie vėliau pasirodė esą teisingi, pasiūlymais Nepriklausomoje Lietuvoje nepadarė didesnės karjeros, juos nugalėjo 'rimtesni', kurie veiklą stabdė. Būdingas tokiems yra vėlesnio Vyatuto Didžiojo universiteto garbės profesorius Petro Leono aiškinimas Petrapilio seime, ginčijantis ar pirmiau paskelbti nepriklausomybę ar susaukti steigiamąjį susi-

(Nukelta į 3 psl.)

Lietuvos Diplomatinės šefas min. Stasys Lozoraitis savo darbo kabinete Romoje.

Stasys Lozoraitis Lietuvos Diplomatinės Šefas Dr. Albertas Gerutis

Rugsėjo 5 d. Lietuvos Diplomatinės Tarnybos šefui, ministrui Stasiui Lozoraičiui sukako 80 metų amžiaus.

Ryšium su sukaktimi spausdiname ištrauką iš Dr. A. Geručio, diplomatinės tarnybos nario, rašomos tos tarnybos istorijos.

Ištrauka perteikia aplinkybes, kuriomis atsirado ir pradėjo veikti tarnyba, dar ir šiandien tebeatstovaujanti Lietuvos valstybei.

I. Sovietų Sąjungos agresija prieš Lietuvą.

1940 metų gegužės 31 d. tuometinis užsienių reikalų ministras Juozas Urbšys išsiuntinėjo kai kurioms Lietuvos pasiuntinybėms užsienyje ilgą šifruotą telegramą, kuria painformavo apie Maskvos prasimanytus kaltinimus Lietuvos vyriausybei dėl tariamų veiksmų prieš sovietų įgulas. Telegramos pabaigoje buvo toks sakinyss:

"Jeigu čia mus ištiktų katastrofa, tai užsieniuose likusios mūsų diplomatinės šefu skaitykite Lozoraitį, pirmu pavaduotoju Klima, antru šaulį".

Šią telegramą Nr. 288 gavo pasiuntinybės Berlyne, Romoje, Paryžiuje, Londone, Washingtone ir Stockholme.

Pasiuntinybės Romoje gautoji telegrama buvo neišskaitoma. Ji, matomai, buvo ar tai klaidingai užšifruota, ar tai tekstas supainiotas, apie ką telegrafu pranešta ministerijai. Birželio 2 d. tuo pačiu numeriu 288 Kaunas atsiuntė naują telegramą, kuri Romoje buvo tinkamai dešifruota.

Šia telegrama remiasi Lietuvos Diplomatinė Tarnyba, gyvuojanti dar ir šiandien, 38 metus nuo telegramos išsiuntimo.

Stasys Lozoraitis, nuo

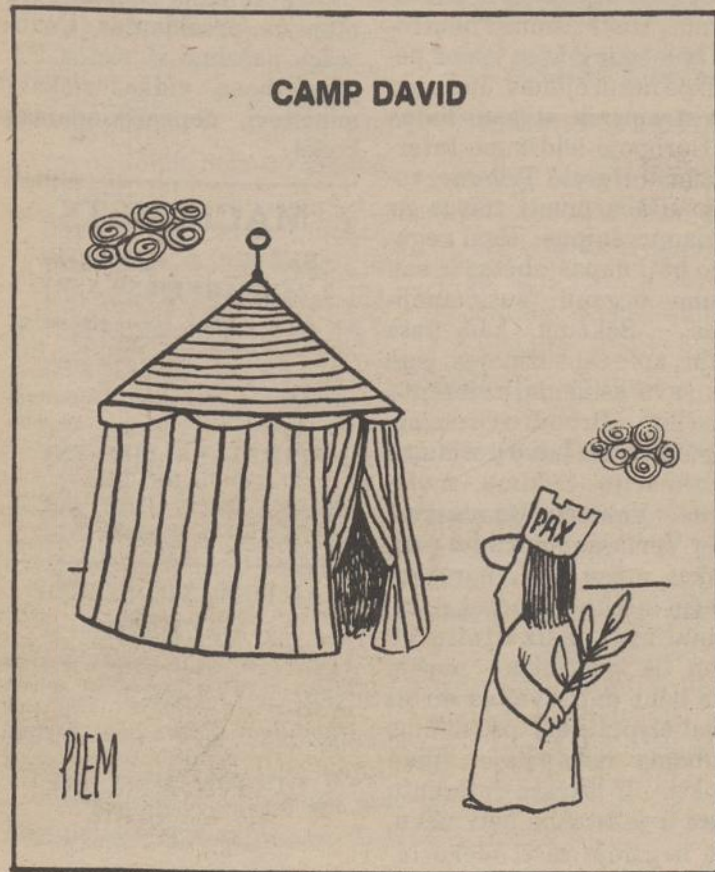
1934 m. birželio 13 iki 1938 m. gruodžio 5 d. išbuves užsienių reikalų ministru, telegramos išsiuntimo metu buvo nuo 1939 m. vasario 15 d. nepaprastas pasiuntinys ir įgaliotas ministras, akredituotas prie italų karališkosios vyriausybės (Kvirinalo) Romoje. Petras Klimas jau nuo 1925 m. buvo pasiuntinys Paryžiuje. Jis Lietuvai atstovavo ne tik Prancūzijoje, bet ir Belgijoje, Liuksemburge, Ispanijoje ir Portugalijoje. Dr. Jurgis Šaulys buvo pasiuntinys Lenkijoje. Dar prieš Varšuvą buvęs pasiuntiniu Berlyne, jis pagal nusistojusią praktiką buvo tuo pat metu pasiuntiniu Vienoje, Budapešte ir Berne, pasilikdamas reziduoti Berlyne. Paskirtas pasiuntiniu į Varšuvą, Dr. Šaulys nebuvo atšauktas iš pareigų Berne bei Budapešte ir formaliskai ėjo tas pareigas toliau. Dėl karo veiksmų tarp Vokietijos ir Lenkijos turėjęs pasitraukti iš Varšuvos, Šaulys 1939 m. spalio mėnesio antroje pusėje atvyko į Šveicariją ir laikinai apsigyveno Lugano, kur jo žmona turėjau jau anksčiau įsigijusi nejudomą turtą (vienos šeimos vilą Suvigliana, Lugano priemiestyje).

Kokio pobūdžio katastrofą turėjo omenyje užsienių

reikalų ministras Urbšys, išsiųsdamas užsienyje sakytą telegramą, nedviprasmiškai sekė iš Lietuvos ano meto tarptautinės būklės. Tuo metu kaimyninė Lenkija buvo sutelktinių pajėgų sutrempta ir užimta. Maskva, lemiamu momentu demonstratyviškai nusigrėžusi nuo Vakarų Europos demokratinių valstybių ir sutarusi suokalbį su nacional-socialistine Vokietija, 1939 m. rugpjūčio 23 d. sudarė nepuolimo sutartį, prie kurios buvo prijungtas slapas susitarimas dėl įtakos zonų pasidalinimo tarp abiejų valstybių. Ta sutartis įgalino Hitlerį užpulti Lenkiją ir tuo būdu su Maskvos palaikymu įžiebtį antrojo pasaulinio karo gaisrą. Kai vokiečių tankai trumpu laiku parbloškė lenkų karines pajėgas ir giliai įsibriovė į Lenkijos teritoriją, Maskva rugsėjo 17 d. irgi užpuolė Lenkiją ir užėmė jos rytines žemes. Raudonoji armija to pat mėnesio 19 d. įžygiavo į Vilniaus miestą.

Lietuvos Seimas dar 1939 m. sausio 10 d. priėmė neutralumo įstatymą. Tų pat metų gegužės mėn. 11 d. užsienių reikalų ministras J. Urbšys išsiuntinėjo visiems pasiuntiniams, rezidavusiems Europoje slapta instrukciją, kurioje įsakmiai patvirtino, jog Vokietijos ir Lenkijos santykių įtampas akivaizdoje Lietuva yra pasiryžusi vesti griežto neutralumo politiką. Pasiuntiniams ir pasiuntinybių personalui įsakyta į pasiteiravimus dėl Lietuvos laikys-

(Nukelta į 9 psl.)

Ar kas nors iš to išeis?...

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Popiežiaus išrinkimo užkulisiuose. — Libanas Camp David konferencijos šešėlyje. — Nauja špionazo afera Vakarų Vokietijoje.

Šiais laikais jau nebereikia laukti dešimtmečių, kad sužinotum popiežiaus išrinkimo paslaptį. Rugsėjo 11 d. Newsweek ją atskleidžia kun. Francis X. Murphy, Vatikano užkulisų žinovas. Pagal jį, Povilo VI mirtis konservatyvius kardinolus ištiko nepasiruošusius. Skubėdamas namo iš atostogų Ispanijos Kuriijos konservatyvų bloko vadas kardinolas Felici telefonavo keletai kolegų dėl rinkiminės strategijos. Pagal jį, naujas popiežius turėtų būti ištikimas Kuriijos narys, kuris tik vienas galėtų atstatyti tvarką Bažnyčioje ir griežtai pasipriešinti marksizmui. Tuo tarpu 16-ka Trečiojo Pasaulio kardinolų parašė laišką, siūlydami nauju popiežium išrinkti ne italą. Tam pritarė ir kai kurie liberalūs Europos kardinolai su Vienos kardinolu Franz Koenig priešakyje. Kurijai priklausančiam kardinolui labai išsigando tokios galimybės. Jos faktinas vadas, neveiklaus Vatikano Valstybės Sekretoriaus prancūzų kard. Villot 'Sostituto' (pavaduotojas), Florencijos kard. Giovanni Benneli - jaunas, 57 m. amžiaus ir pats minėtas kandidatų tarpe - tada nutarė, kad sekantis popiežius galėtų dar būti italas, jei jis neturėtų ryšių nei su Kurija, nei su Vatikano diplomatija. Toks, jo nuomone, buvo tik Venecijos patriarchas Albino Luciani, kuris būtų patrauklus ir Trečiojo Pasaulio Kardinolams dėl savo rūpesčio neturtingaisiais ir noru jų būklę pagerinti ne išmaldomis, bet ir teisingesniu turto padalinimu. Benneli pradėjo priešrinkiminę kampaniją, kuri pasirodė sėkminga. Iš pažangiųjų už Luciani pasisakė Brazilijos kardinolas Loschneider ir Olandijos Willenbrands. Palankūs jam buvo ir vokiečiai, kurie dėl savo gausios pagalbos Trečiojo Pasaulio Kraštams turėjo įtakos ir tos pasaulio dalies kardinolus. Per pirmą balsavimą ultra konservatyvus kardinolas Giuseppe Siri, Vatikano II Susirinkimo griežtas kritikas, gavo 25 balsus, o Luciani buvo antras su 23 balsais. Toliau ejo Pignedoli su 18 balsų, Baggio - 9, Koenigas - 8, ir pan. Pamatę, kad Siri negali laimėti, konservatyvai per antrą balsavimą pasisakė už Luciani, kuris jau surinko 56 balsus - jam trūko tik 9 iki 2/3 plus 1 reikalingos daugumos. Jis ją gavo per sekantį balsavimą, kada už jį pasisakė apie 90, už Pignedoli balsavo 17, o už Lorschneider - 1, pats Luciani. Kuriijos vadovai liko savo vietose, tačiau The Economist spėja, kad ilgainiui ir ten bus pakeitimų. Iš ankstyvesnių kalbų atrodo, kad naujas popiežius duos daugiau teisių paskiriems vyskupams, negu jie iki šiol turėjo. Italijos vidaus politikoje jo pažūros artimesnės De Gasperi ir da-

bartinio ministro pirm. Andreotti, negu nužudyto Aldo Moro, asmeniškio Povilo VI draugo, istorinio kompromiso su komunistais autoriaus.

Jei pradėjome kalbėti apie užkulisius... Sunku buvo spėti, kas išeis iš Camp David pasitarimų tarp Carterio, Sadato ir Begino. Aiškesnės buvo Sirijos užmačios, pasinaudojus tuo, kad pasaulio dėmesys nukreiptas į Camp David, smogti mirtiną smūgį Libano krikščionių mažumai - maronitams. Iki pilietinio karo jų įtaka Libane buvo pirmaujanti ir dabar jie yra sudarę kariuomenę savo apgyventom vietom apsaugoti. Deja politiniai jie yra suskile į tris partijas: falangistus ir buvusių prezidentų - Franjeh ir Chamoun - šalininkus. Pasinaudodama tais kivirčiais Sirija dabar nori prasimušti iki Jounieh uosto, per kurį maronitai gauna pagalbos iš Izraelio. Paskutiniu metu net tankus. Beginas išpėjo Sirijos prezidentą Assadą, kad Izraelis turės reaguoti į Sirijos ataką. Assadas atsakė pažadu, kad jei Izraelis puls, Sirija atsakys. Chamoun, ar kuris jo padėjėjų buvo net nuskridęs į Jeruzalę asmeniškai prašyti pagalbos, bet Beginas, nenorėdamas apsunkinti Camp David pasitarimų, pažadėjo visakeriopą pagalbą, išskyrus paties Izraelio kariuomenės pa-

siuntimą. Izraeliui rūpi ne tiek į Šiaurę nuo Beiruto gyveną meronitai, kiek jo pasie nyje esą jų kaimai, kurie sudaro pirmą Izraelio apsigynimo liniją. Sunaikinus maronitus Šiaurėje, negalės apsiginti ir tie kaimai.

Tuo tarpu Vokietijoje iškilo naujas špionazo skandalas. Rugpiučio 2 d. Koelne azilo teisių JAV-bėse pasiprašė Rumunijos gen. lt. Iom Pacepa, svarbi figūra to krašto špionazo organizacijoje, vidaus reikalų viceministeris, kuris į Vokietiją atvyko užpirkti neva transporto lėktuvų. Prieš tai jis kitu pretekstu jau buvo į Vokietiją pasiuntęs savo žmoną su dukra. Kaip dabar atrodo, Pacepa jau anksčiau bendravo su CIA. Bendram vaizdui susidaryti tenka priminti, kad nuo 1963 metų į Vakarų pusę perbėgo apie 150 sovietų ir jų satelitų šnipų, kurie kaip dovaną juos priimančiai šaliai išduoda savo užsimaskavusius kolegas ir papasakoja ką sužinojo iš savo kitų kolegų. Pacepa neturėjo savo tiesioginėje žinioje šnipų, tačiau jis papasakojo CIA, o toji pranešė vokiečių istaigoms, kad - Pacepos teigimu - sovietai turi savo šnipų Vokietijos socialdemokratų partijos kairiajame sparne ir net jos Sovietijos specialisto Egon Bahr aplinkoje. Tas Bahr faktinai buvo Brandt Ost-Politik tėvas. Tasyk jis buvo valstybės sekretorius,

Iš kitos pusės

Mano rugpiučio 17-tos d. str. 'Iš tuščio į kiaurą' susilaukė Antano Butkaus atsakymo rugsėjo 2-os DRAUGE, užvardinto: 'Išeivijos organizavimo problema POKALBYJE tarp V. Rastenio ir V. Meškauskio.' Kodėl 'pokalbis'? Tur būt todėl, kad pokalbio mintis gali laisviau atpasakoti, negu straipsnio, kuris guli prieš akis. Taip nuraminęs savo sąžinę, Butkus nemirktelėjęs teigia, kad aš tvirtinęs:

"g) LB neturėtų užsiiminėti konspiracija su ok. Lietuvos pareigūnais MĖTYTI ATOMINES BOMBAS."

Iš tikro, aš net ir nesapnavau, kad bendruomeninkai galėtų kada nors pradėti MĖTYTI atomines bombas. Tą mintį man 'nuo savęs' pridėjo Butkus, norėdamas mane pristatyti savo skaitytojams kaip kokį, švelniai tariant, keistuolį.

Iš kitos pusės, turint galvoje, kas jau buvo prirašyta apie bendruomenės uždavinius ir ypač pačiame seime Romo Kasparo pabrėžtos Maceinos pažūros, kad išeivija turėtų pasireikšti tose srityse, kuriose pats kraštas negali, ta Butkaus idėja gal ir nėra visai kvaila. Kodėl Bendruomenės negalėtų įsteigti savosios Krašto Apsaugos Ministerijos? Toji galėtų apsimesti prižiūrinti Tremties šaulių Sąjungą. Būtų kam įsakyti likviduoti ALTą su reorgais. Kodėl apleisti tokią svarbią gynimosi sritį, jei Bendruomenė raginama įsteigti savo 'organą' religinei kultūrai puoselėti?

Butkus, ir paprastai skeptiškai galvojęs Rastenį, Toronto lietuvių dienas laiko Bendruomenės stiprumo įrodymu. Minias ten tačiau sutraukė nė Bendruomenės seimas. Rastenio liudijimu, net kai kurie seimo atstovai "vietoje balsavę, išvyko užmiestini į didžiulius pamaldas".

Kažin kiek žmonių būtų sutraukęs vien tas seimas, nors jis, anot to paties Rastenio, kaip "aukščiausias autoritetas negi galėjo palikti neatsakęs visų kam nors į galvą atėjusių aktualių klausimų ir net nelabai aktualių klausimų." Ir jei jis tai darė, kam ant manęs pykti, jei tą tradiciją noriu dar kiek pratęsti. Juk tai tik duoda progos bendruomeninkams ir toliau vaikščioti debesų pakriaušėmis. Kas gi jų laukia šioje ašarų pakalnėje, kur net popiežius atsisakė karūnuotis?

vm

o dabar jis tėra partijos eks-pertas, kuris su Brežnievu susitarė dėl paskutinio Sovietijos valdovo viešnagės Bonnoje. Pacepa tačiau nepatiekė jokių dokumentų, kad įtariamus galima būtų patraukti teisman, bet atitinkamos vokiečių istaigos tuoj pradėjo sekimą. Rugpiučio 14 d. Washingtono kolumnistai Rowland Evans ir Robert Novak paskelbė, remdamiesi 'one qualified informant', kad Bahras ir Ko. norėtų Vokietiją atitraukti iš NATO, jei ji gautų papildomų garantijų bei palengvinimų rytų vokiečiams iš Maskvos. Jų korta buvusi Carterio atsakymas leisti gaminti neutrono bombą ir iš viso jokios politikos neturėjimas. Jau vien tas straipsnis, atspausdintas ir Europoje leidžiamo International Herald Tribune, turėjo užaliarmuoti tikrus ar tariamus šnipus. Ilgai negalėjo būti nepastebėtas ir saugumo organų 'susidomėjimas'. Sakoma, kad pats Bahr, apie tai sužinojęs, išpėjo savo asmeninį referentą Joachim Broude-Groeger, kuris kaip tik buvo įtariamasis informacijų teikimu sovietams. Vokiečių Bundesamt fuer Verfassungsschutz - atitinkamas mūsų FBI, nors vokiečių institucija neseka kriminalinių nusikaltėlių, o vien tik politinius - norėjo dar bent dvi savaites dirbti visai slapta, bet prasidėjus kalboms negalėjo ilgiau laukti. Ji iškratė referento butą ir jo istaigą, bet, aišku, jau negalėjo rasti nieko inkriminuojančio. Netikėto posėdžio buvo sušauktas ir Bonnos seimas, kuris vien-

balsiai nutarė atimti imunitetą socialdemokratui Uwe Holz, 34 metų. Už tai balsavo ir jis pats, aiškindamas, kad noris oficialaus tardymo kad galėtų atsikratyti Pacepos kaltinimo. Savaime aišku, kad opozicija tą skandalą stengsis išnaudoti savo politiniams tikslams. Hamburgo Die Welt savo pirmame puslapyje paskelbė komentarą, kuriame tarp kitko rašė: 'Jei mes iš Vakarų tikimės, kad jie gintų mūsų laisvę, tai ir Vakarai neturėtų manyti, kad mes stengsimės pasislėpti po balta neutralumo vėliava.'

Paskutinėmis žiniomis, Rumunijos prezidentas Ceausescu pašalino iš vietos Pacepos bosą, vidaus reikalų ministrą, nepaaiškindamas kodėl.

MACHINISTS

SET UP & OPERATE
2 AC WARNER-SWASEY

Set up & operate experience on #2 AC Warner-Swasey required. N/C Lathe Operation experienced desired but will train. Excellent wages, benefits & working conditions. 2nd shift.

AIRMA-TIC-ALLIED INC.

185 PARK DR.
WILMINGTON, OHIO 45177
(513) 382-1691

(34-38)

AUTOMATIC SCREW MACHINE

Experienced set-up, and operating Brown & Sharpe or multiple spindle automatics. Top hourly rates, paid hospitalization and profit sharing, and pension plan.

DUFFIN MFG. CO.

316 Warden Ave.

Elyria, Ohio 44035

Elyria 216-323-4681

Cleveland, 216-777-3741

(33-38)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUBAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Ne spausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

REMKIME LITUANISTINES MOKYKLAS

Lituanistinėse mokyklose, ar jos būtų šeštadieninės, sekmadieninės ar kasdieninės, prie lietuviškų papirčių, mokslas jau prasidėjo ir lietuviškai susėdo į mokyklos suolus. Mokytojų ir tėvų pastangos išlaikyti lituanistines mokyklas, turi paremti visa lietuviškoji visuomenė. Mokytojai ir tėvai, ypač rinktieji komitetai, turi pakankamai tiesioginio darbo. Visuomenė turėtų nuosirdžiau ir dosniau prisidėti prie mokyklų išlaikymo. LB Krašto valdybos ar švietimo tarybos rodomos pastangos pagerinti švietimo darbo sąlygas ir palengvinti mokytojų darbą, be tėvų ir visuomenės paramos, neatneš gerų vaisių. Lituanistinis švietimas turi būti visų lietuvių rūpestis, o ne vien tėvų ar veiklesnių apylinkių valdybų. Kai visa visuomenė parodys daugiau dėmesio ir teiks didesnę piniginę paramą, tai ir jaunieji tėvai pajus didesnę atsakomybės jausmą už jaunojo atžalyno lietuvių kalbos dažnesnį ir platesnį vartojimą.

LB Krašto valdyba, pasinaudodama švietimo reikalamis skirtu rugsėjo mėnesiu, kreipiasi į lietuviškąją visuomenę ir prašo paramos lietuviškoms mokykloms.

Švietimo Taryba su Lietuvos Fondo dosnia pagalba, parūpino lituanistinius vadovėlius ir kitas mokslo priemones, o lietuviškoji visuomenė kviečiama prisidėti prie mokyklų išlaikymo ir palengvinti tėvų nešamą našta. Šio vajaus proga, visos aukos yra skiriamos lituanistinių mokyklų išlaikymui. Per apylinkių valdybas surinktos aukos dalijamos į dvi dalis: viena dalis siunčiama LB švietimo Tarybos išdininkui (J. Gaizutis, 7120 South Ridgeway Ave., Chicago, Ill. 60629), o antra dalis, savo nuožiūra, pasirinktai mokyklai. Visos gautos aukos eis tik švietimo reikalamis.

Lituanistinių mokyklų išlaikymas JAV valstybės tėvams ir visuomenei atsieina 162,000 dol. metams. Į šią sumą neįeina tėvų išleis-

ti pinigai vadovėliams ir mokslo priemonėms įsigyti, vaikų transportui bei kitiems reikalamis. Švietimo Tarybos samata mokslo priemonėms leisti siekia 42,000 dol. kiekvienais metais. Viską sudėjus į krūvą susidaro gana imponantiška ketvirčio milijono suma. Vieniems tėvams tokias dides išlaidas padengti yra per sunku. Reikia visos lietuviškos visuomenės talkos ir pagalbos.

Jei mokykloms nereikėtų tiek daug energijos ir pastangų įdėti į išlaikymą, tai mokytojai turėtų laiko vaikų mokymui ir mokslo lygio pakėlimui. Dabar, mokytojai, šalia mokymo darbo, turi prisidėti prie mokyklos renginių programų ruošimo ir lėšų organizavimo. Nenorėkime, kad mokytojas visą laiką aukotųsi už mus visus. Supraskime ir daugiau vertinkime mokytojų pasišventimą, atsisakant laisvų šeštadienių ir kitų poilsio valandų.

Tad, visi į talką ir paramą lituanistiniam švietimui! (aj)

TĘSTINUMO KLAUSIMAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

rinkimą, kuris tai padarytų. Girdi: "...kažin ar Lietuva panorės būti nepriklausoma, kaip Persija svetimųjų batais mindžiojama ar autonominė Australija svetimų batų nemindžiojama?" Arba būsimo teisingumo ministerio ir Valstybės Tarybos pirmininko Stasio Šilingo aiškinimas tame pačiame seime: "Kada aš klausiaus kun. Tumo, man rodės, kad tai kalba įžeistos mūsų tautos garbė, taip skaudūs ir stiprūs buvo jo žodžiai, lyg tarsi jis keršino tiems, kurie tėvynę ilgai ir tyčiomis niekino. O kaip kalbėjo kun. prof. Čėsnyš — šurpu ir gera buvo... Na, o šiandien, ar galima reikauti nepriklausomybės — klausia gražbylis Šilingas ir atsako: — Aš nepriguliu prie šitokio reikalavimo ša-

Kaip jau buvo praeitame numeryje rašyta, Baltuose Rūmuose Gynybos departamento sušauktoje konferencijoje didžiųjų įmonių, bendrovių, visuomeninių organizacijų tarpe dalyvavo ir lietuvių grupė.

Konferencijoje pranešimus padarė viceprezidentas Walter Mondale, gynybos sekretorius Harold Brown ir prezidento asistentas Zbigniew Brzezinski.

Viceprezidentas savo kalbėje nurodė, kad Kongreso priimtas Gynybos Departamento 1979 metams biudžetas prezidento buvo vetuotas, nes Kongreso numatyta 2 bilijonų dol. pozicija penkto atominio lėktuvnešio statybai, kuris būtų baigtas 1987 metais, neatitinka JAV gynybos sistemos šios dienos reikalavimams. Ši

lininkų. Aš nesuprantu kaip galima nepriklausomybės reikauti... neužmirškime, kad juridiniai, mes Rusijos piliečiai."

Prisiminant Antano Smetonos asmenybę, sunku įsivaizduoti, kad jis pats atsидurs užsienyje, organizuotų čia kokią egzilinę, fiktyvią valdžią, derėtusi su smulkiais saugumiečiais. Kol kas istorija jo 'neveiklumą' pateisino. Tiesa, dar palyginti visai neseniai televizijoje mačiau Londonė susirenkančią posėdžiui Lenkijos egzilinę vyriausybę tik jos pačios pripažinta. Atrodė kaip muziejinis vaidinimas.

Iš kitos pusės pilnai galima suprasti ir veiklą tų, kurie norėjo paliktą spragą užpildyti. Šaltojo karo išvakarėse ir jam prasidėjus, tęstinumo išlaikymas atrodė esąs pirmos reikšmės darbas ir kodėl nepabandyti, jei susilaukiama net svetimųjų padrašinimo. Atoslūgiui užėjus, tie padrašinimai taip sumažėjo, kad tęstinumo klausimui iškilus per frontininkų Studijų Dienas Europoje, Stasys Lozoraitis jr., pagal DRAUGĄ, nurodęs, kad "lietuvių organizacijos ir visuomenė turėtų finansiškai paremti veikiančias Lietuvos atstovybes, nes jau dabar kai kurie jų vadovai patys sau turi užsidirbti pragyvenimą..."

Ar to akivaizdoje dar galima kalbėti apie tęstinumą? Kiek aš suprantu, štomas nesirūpina svetimųjų pripažinimu, tęstinumas svarbus Lietuvai psichologiniai, būtų pavyzdžiu tautai kokios santvarkos reikia siekti. Jei taip, tai daugiau ateities vizijos, kaip politinių realybių apskaičiavimo klausimas.

AMERIKOS GYNYBOS BIUDŽETAS NETURĖTŲ BŪTI SUMAŽINTAS

Feliksas Andriūnas

pozicija reikalinga panaudoti dabar JAV ginkluotas pajėgas pagerinti, modernizuoti, privesti prie parengties stovio.

Dr. Zbigniew Brzezinski savo kalboje nurodė, kad Sovietų Sąjunga per pastutinius 20 metų su labai dideliu biudžetu karo reikalamis labai padidinusį karinį potencialą, sudaro grėsmę ir išeina kaip varžomas su toli siekiančiais tikslais. Dėl tos priežasties šiandieną yra matomos sovietų politinės implikacijos Kuboje, Afrikoje, Pietryčių Azijoje. Tiesa, daugelyje sričių Sovietų Sąjunga dar neprilygsta JAV-bėms, kaip pav.: ekonominė, technologinė, erdvių tyrinėjime; ideologinė srityje sovietai pradeda prarasti pasisekimą, todėl svarbu, kad JAV vystytų ryšius su trečiojo pasaulio valstybėmis ir Kinija. Dėl to svarbu, jog JAV turėtų tarptautinėse scenose paruoštą ir užtikrintą padėtį. Turi būti sudaryta efektyvi globalinė operatyvinė sistema. Prezidentas Carteris vetavo Kongreso priimtą Gynybos Departamento biudžetą 1979 metams dėl to, kad JAV karinių pajėgų efektyvus stiprinimas reikalingas dabar, o ne rėmimas ilgo meto programos.

Iš Gynybos sekretoriaus dr. Harold Brown kalbos ir pridėto jo pranešimo padaryto Amerikos Legiono konvencijoje New Orleans rugpiučio 22 d. matyti, kad gynybos reikalamis sovietai išleidžia 30-40% daugiau už JAV-bes. Nors JAV turi stiprius sąjungininkus, tačiau gynybos programa turi būti padidinta ir 126 bilijonų gynybos biudžetas negali būti sumažintas. Be to, labai svarbu, kad Kongreso numatyta 2 bilijonų dolerių pozicija atominio lėktuvnešio statybai būtų panaudota šiuo metu svarbesniems uždaviniams atlikti, iš kurių: \$800 milijonų eitu helikopteriams, kovos mašinoms, amunicijai; \$200 milijonų — aviacijai, elektronikos aparatams, moderniškai, elektronikai kontroliuojamai artilerijai; \$500 milijonų — paruošti visas ginkluotas pajėgas kovos metui, aprūpinant atsarginėm dalim, pagrindinis laivų patikrinimas, treniravimui, komunikacijai, logistikai; \$500 milijonų — moderniškų mažesnių laivų statybai.

Sovietai su mažesnių laivų statyba yra labai toli pažengę. Pastutiniaisiais metais JAV statė didesnius laivus mažesniais skaičiais. Su povandeniniais laivais ir aviacija sovietai yra sudarę didelę grėsmę. Neatsisakoma

ateityje statyti lėktuvnešių. Konvencionališkas lėktuvnešis kainuoja vieną bilijoną dolerių mažiau, nei atominė jėga varomas lėktuvnešis.

Be abejo JAV uždavinys išlaikyti pasaulyje stipriausią laivyną, tam yra atiduodamas reikiamas rūpestis. Su milžinišku ir vis didinamu karo biudžetu sovietai neabejotinai turi didelį karinį pajėgumą ir jų karinis aktyvumas pasidarė rimtas ir trukdantis. JAV iš savo pusės turi daryti visą kas reikalinga išlaikyti karinį balansą ir turėti užtikrintą padėtį. Su išdėstytais raketomis su atominėmis galvutėmis JAV turi pajėgumą pasiekti sovietų karinius objektus, netgi po pirmos sovietų atakos.

JAV pagrindinė ofenzyvos jėga šiandieną yra pakankama, tačiau kadangi karo strategija darosi vis daugiau sofistiška, tenka ypatingą dėmesį kreipti į komunikaciją, kontrolę, greitą reakciją. Einama prie išvystymo naujos ir daugiau sofistiškos ICBM sistemos, modernizavimo povandeninių laivų, išvystymo Trident ir Cruise raketų. Ieškoma galimybių B-52 bombonešiui pakaito. Patobulinta avionics sistema bombonešiams išbandyta. Ispėjimo sistema yra pagerinta. Vystomas padidintas tikslumas raketoms.

SALT sutartis, sakė Brown, nebus pasirašyta, jei nebus patikrintas JAV saugumas. Akivaizdoje sovietų karo teatro militarinių pajėgų ir jų operacijų pastebimos žymios pažangos, generolas Haig, Vyriausias sąjungininkų vadas Europoje, mato, jog netikėta ataka pasidarė daugiau reališka. Šiuo atveju JAV uždavinys yra ne didesnių karinių pajėgų organizavimo, kiek aukštesnio kovai paruošimo, staigaus smūgio atlaikymo, pagerinto operavimo su sąjungininkais ir operacinių jėgų didelio judrumo atsieikimo.

Investavimas į moderniškų ginklus ir operacines sistemas tobulinimas yra geriausias kelias sovietų karinį potencialą neutralizuoti, bei apsaugą sudaryti nuo sovietų kariškų siekimų. Šiandieną esame geroje padėtyje tolimesnėms varžyboms ir apsiginklavimui, tačiau tai nėra mūsų pasirinktas kelias. JAV neturi intereso lenktyniauti apsiginklavime. Jei mes galėtume turėti užtikrintą saugumą, pastovią taiką su tikslia ginklų kontrole, tuo atveju mes sutiktume suvaržyti ginklavimąsi.

(Nukelta į 4 psl.)

Diplomatijos parašteje (71)

Vaclovas Sidzikauskas

Suimtųjų gelbėjimas

Norėdamas mums atsidėkoti už vašes Wolffas pakvietė Lietuvių Sąjungos vadovybę: R. Skipitį, P. Karvelį ir mane, vaišių į Wannsee, netoli Berlyno. Iš stoties į restoraną, teisingiau į jų kantiną, žygiavom pėsčiomis. Aš ėjau su Wolffu ir visą kelią jis man priekaištavo Landsbergio kalėjime sėdėjusius tautiečius, vadino juos "englische Spionen", kurių, anot jo, laukias liūdnas galas. Aš stengiausi prakalbėti į jį kaip žmogus į žmogų.

"Minutei persikelkit į lietuvių inteligento kailį", sakiau aš, "vokiečių kariuomenei žygiuojant į sovietų okupuotą Lietuvą ir iš jos vejant bolševikus, lietuviai tebegyveno sovietinės okupacijos, bolševikinio teroro, masinių žudynių, areštų ir deportacijų trauma. Jie tikėjosi, kad jūs atstatysit Lietuvos nepriklausomybę ir laisvę, leisit patiems lietuviams, žinoma, kiek tai karų sąlygos leidžia, būti savo krašto šeimininkais. O ką jūs jiems atnešėte? Rintelno Zivilverwaltungą, kurį mūsų žmonės vadina "Zuvielverwaltungu", sukilimo pastatytos laikinosios vyriausybės nušalinimą, jokių šviesių perspektyvų ateičiai, jokios viltingesnės proklamacijos, jokio palyginimo su 1915-18 m. jūsų okupacija. Lietuvis inteligentas klausosi Londono BBC, kuri Lietuvai žada politinę laisvę. Ar tokiomis sąlygomis būtų žmogiška ir teisinga jį bausti už tai, kad jis, nusivylęs bolševikais, o dabar ir jūsų politika, laukia išgelbėjimo iš vakarų demokratijų".

Nemanau, kad aš būčiau Wolffą įtikinęs, bet kad jo galvoseną kiek sudrumsčiau man buvo aišku.

Po kiek laiko Wolffas pasikvietė mane pas save ir prisipyręs klausė, kur yra pulk. Ambraziejus. Jo žiniomis jis turįs būti Vokietijoje, o be jo Volksgerichtas negalįs pradėti bylos.

Negaliu užmiršti Wolffo desperatiškų mostų, jo į dangų pakelto tragiško žvilgsnio, kai jis kalbėjo apie Landsbergio kalėjime laikomus mūsų tautiečius. Man tuomet buvo aišku, koks jų laukia likimas kai tik bus sutvarkyti paskutiniai formalumai ir kai tik bus surastas jų bylos kaltininkas pulk. Ambraziejus.

Turėdamas galvoje padėties rimtumą, aš prabilau į Wolffą šiais žodžiais: "Pone Hauptsturmfuierer, neužmirškite, kad vokiečių ir lietuvių tautų santykių istorija turi daugiau kaip 700 metų. Turėjome gerų protarpių, turėjome ir blogų, bet buvome, esame ir ti-

kiusi būsime kaimynai. Žmonės, individai praeina, o tautos palieka. Jei tuos niekuo nenusikaltusius mūsų tautiečius jūs atiduosit Volksgerichtui, jų nekaltas kraujas amžiams bus juoda dėmė ant mūsų tautų santykių, žalingai juos nuodys. Kokia tad iš to jums bus nauda?"

Giliai susimąstęs ir atsidusęs Wolffas ir vėl pakartojo: "Bet juk jie yra Anglijos šnipai!"

Reikėjo tokio fatališko supuolimo, kad netrukus po to mano pasikalbėjimo su Wolffu į Sąjungą atėjo plk. Ambraziejus. Jis man papasakojo savo odisėją. Talino gestapas buvo nutaręs jį sugrąžinti į Kauną, tačiau jį suspėjo pristatyti tik į Liepoją, gi Kaunas jau buvo užimtas sovietų kariuomenės. Liepojaus gestapas nežinodamas nei kodėl jis siunčiamas į Kauną, nei už ką jis buvo suimtas, nes jo byla sąmyšiui kilus buvo dingusi, jį paleido. Drauge su kitais Liepojaus prietilčio pabėgėliais jis pasiekė Vokietiją be jokių dokumentų ir be pinigų. Atėjęs į Sąjungą jis kreipėsi į mane prašydamas jam padėti. Aš nudžiugau jį pamatęs, paaiškinau jam padėties rimtumą, prašiau pasirinkti pavarde, kuria aš jam išrašiau pasą ir leidimą keliauti, daviau kelionei pinigų ir liepiau tą pačią dieną pranykti iš Berlyno. Jis tą klusniai ir padarė.

Nerimavo Vokietijoje atsidūrusios kai kurių mūsų kalinių žmonos. Susirūpinusios jos atėjo į Sąjungą, maldavo pagalbos. Sužinojęs, kad jų byla Potsdamo Volksgerichto prokuroro žinioje, aš ponios Gaidžiūnienės ir kitų lydimas nuvykau į Potsdamą, susiradau prokurorą su kuriuo turėjau labai ilgą pasikalbėjimą. Mano misiją lengvino toji aplinkybė, kad apie 10 metų buvau Lietuvos pasiuntiniu Berlyne. Prokurorui aš pakartojau savo Wolffui padarytą pareiškimą, prašiau prie visokių aplinkybių su byla neskubėti, palūkėti iki paaiškės visos Vliko na-

rių ir bendradarbių suėmimo aplinkybės ir kiek yra pagrįsti jiems metamieji kaltinimai. Iš prokuroro išėjau kiek giedresne nuotaka ir ją perdaviau savo palydovams. Sovietų kariuomenei žygiuojant Berlyno link mūsų kaliniai buvo perkelti į Bayreutho kalėjimą Bavarijoje. Tik Tbc susirgęs Jurgis Valiulis buvo pakeičiamas paliktas Berlyne, iš kur jis vėliau pasiekė Kauną.

Karo pabaiga užklupo mane Wuerzburgėje, į kurią buvau perkėlęs Lietuvių Sąjungą ir Vliko Užsienio De-

legatūrą. Vieną gražią dieną susilaukėme labai mielo svečio, Amerikos lietuvių Antano Vaivados, JAV karininko, turėjusio labai svarbias pareigas. Jį labai šiltai priėmėme, pavaišino me kuo turėjome, išpasakojom savo bėdas ir prašėme iš Bayreutho kalėjimo išlaisvinti mūsų kalinius. Jis mielai sutiko ir kas galėtų pasakyti mūsų džiaugsmą, kai kitą dieną po pietų jis Amerikos kariuomenės sunkvežimiu atvežė iš Bayreutho gyvus ir sveikus mūsų veikėjus.

Taip, palyginti laimingai, baigėsi 1944 m. vokiečių Gestapo Kaune suimtųjų Vliko narių ir bendradarbių epopėja.

(Bus daugiau)

AMERIKOS GYNYBOS BIUDŽETAS...

(Atkelta iš 3 psl.)

Mūsų pozicija, toliau dėstė Brown, dėl apribojimų atominių ginklų yra specialiai didelių reikalavimų ir tas yra svarbiausias dėl to JAV ir Sovietų Sąjunga disponuoja tokias atomines jėgas, kurios valandų bėgyje galėtų sunaikinti visą, ką tos valstybės sukūrė per šimtmečius. Kad apsaugoti JAV ICBM sistemą nuo sovietų ICBM grėsmės, JAV reikalauja, kad SALT II strateginių ginklų apribojimo sutartis leistų JAV ICBM sistemai naudoti papildomas paleidimo platformas padarant ICBM sistemą kilnojama ir tuomi suklaidinančią priešą. Dėl kilnojamos ICBM sistemos nutarimų dar nėra padaryta, kol nenustatyta techniškos įvykdymo galimybės, kariškas efektyvumas ir kaštai.

Negalima būtų pasakyti, jog susitarimai apriboti strateginius ar kitus ginklus galėtų išspręsti visas problemas, pašalinti visas priežastis baimei ir įtarimui ar privesti karines varžybas prie sustojimo, tačiau atsargiai padaryti susitarimai, paremti sutarta kontrole, gali labai daug padaryti. Nematyti artimos galimybės sustabdyti karines varžybas, nes svarbiausia kliūtis, negalėjimas atsiekti ginklų kontrolės susitarimo. Tačiau ginklų kontrolė nėra

vienintelė ir pagrindinė kliūtis dėl SALT. JAV ir jos sąjungininkai siekia, kad saugumas būtų užtikrintas su SALT sutartim, ar ir be jos. Jei SALT II susitarimas neatitiks anksčiau minėtų sąlygų, nebus pasirašyta, — baigė savo pranešimą gynybos sekretorius Brown.

Po pranešimų buvo paklausimai ir diskusijos. Konferencijos dalyviams patiekta prezidento Carterio laiške kongreso atstovams, prezidentas paaiškina, kodėl vetavo Gynybos Departamento biudžetą 1979 metams ir prašo kongreso kooperavimo, nurodydamas, kad akivaizdoje

sovietų apsiginklavimo JAV biudžetas turi būti pakankamas ir pozicijos teisingai panaudotos, atitinkant šios dienos reikalavimus, galinant pasiekti reikalingą karinį potencialą, privedant prie parengties stovio ir užtikrinant saugumą.

Po konferencijos prezidento asistentė Anne Wexler pakvietė visus į valgomąjį kambarį, kur buvo priėmimas ir vaišės, grojant kamerinės muzikos kapelai. Priėmimo metu lietuvių atstovai turėjo progos pasikalbėti su prezidento asistente Anne Wexler, Etninių reikalų vedėja Vicki Mongiardo, pulk. Powel, Phil Spektor, viceprezidento štabo viršininku Richard Moe ir kt. Jiems buvo pareikšta, kad lietuviai nori matyti JAV kaip stiprią ir gerai ginkluotą karinę jėgą, kuri sustabdytų agresorius. Buvo paprašyta, kad prezidentas paskelbtų viešą pareiškimą Pabaltijo kraštų reikalui, kaip kiti prezidentai yra padarę. PLB pirm. Vytautas Kamantas įteikė viceprez. štabo viršininkui R. Moe pageidaujamo pareiškimą tekstą. Visų vardu padėkota Wickie Mongiardo už V. Petkaus bylos pristatymą prezidentui ir prašyta rūpintis juo ir toliau.

Prezidento štabo narė Wickie Mongiardo vėliau lietuvių delegacijai aprodė Baltųjų rūmų istorinius kambarius, prezidento biblioteką ir įdomesnes vietas.

Lietuvių delegacijos pakvietimu į Baltuosius Rūmus rūpinosi JAV LB Krašto Valdyba.

Ką tik iš spaudos išėjo **MARIJOS AUKŠTAI-TĖS** įdomi apysaka

"IŠEIVĖS KELIU".

kur vaizduoja nėsčios mergaitės jautrius išgyvenimus, dailininko romansą, ir kunigui nuoširdžią, garbingą meilę, dėl kurios ji aukojasi per sunkų su juo atsisiskyrimą.

Knyga turi 207 psl., kaina \$5.50. Užsakymus siųsti per "Tėviškės žiburius", per D. ir B. Kriaučiūnų krautuvę 313 Barton St., E. Hamilton, Ont. ir per leidėją A. F. Navikevičių: 555 Sheppard Ave. W., No. 202, Downsview, Ont. M3H 2R7, Canada.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

NAUJOS KNYGOS

• Antanas Rubšys. **RAKTAS Į NAUJĄJĮ TESTAMENTĄ**. 394 psl. Kietais viršeliais. Kaina \$8.00. Pre-numeratoriams \$6.00. Išleido Krikščionis gyvenime leidykla, P. O. Box 608, Putnam, Ct. 06260.

B. STUNDŽIA

BURĖS IR VARIKLIAI

• B. Stundžia **BURĖS IR VARIKLIAI**. Knyga skirta buriuotojams ir motorlaivių jūreiviams, suglaustai paduodant daug praktiškų patarimų iš navigacijos ir apie laivus. Daug iliustracijų. 272 psl. Viršelis M. Slapšio. Kaina \$6.00. Išleido Jūrininkystės knygos fondas Neringa, kurio pirm. yra dr. A. Pacevičius. Leidimą stambesne auka parėmė (\$400.00) Clevelando jūrų skautai per D. Kizį ir V. Petukauską. Norintieji įsigyti kreipiasi į jūrų skautų vienetų, arba į E. Namičienę, 302 Wright Ave., Toronto, Ont. M6R 1L9 arba į autorių B. Stundžią, 53 Yorkleigh Avenue, Weston, Ont. M9P 1Y3.

VARPAS

• **VARPAS**, Nr. 15, 1977 m. žurnalas tautos bei žmogaus laisvei, tautinei kultūrai ir lietuvių tautai. Redaguoja Antanas Kučys. Leidžia Varpininkų Filisterių Draugija. Administracijos adresas: Titas Briškaitis, 1214 N. 16 Ave., Melrose Park, Ill. 60160.

Šiame numery daug aktualių straipsnių. 168 psl. Kaina \$3.00.

Numizmatikos mįslių žaidimas

Jurate Statkute de Rosales

Venezueloje, Caracas mieste, Juozas Menkeliūnas, lietuvis prekybininkas, padeda man į ranką jo nuosavybės 1767 metų monetą. Moneta yra didoka, — žymiai didesnė už dabartinį pusdolerį. Viena pusė yra sidabrinė ir joje matau sudėtingą Saksonijos Elektorato herbą, kurio nesuprantu, nors Menkeliūnas, labai lietuvišku įpročiu vadindamas visų herbų erelius "vištomis", man net keletą tų "vištų" parodo. Aplink herbą sukasi įrašas: "ELECTORATUS SAXONIAE ADMINISTRATOR 1767 — X EINE MARCKE:"

Kita monetos pusė yra žymiai keistesnė, nes — (1) ji yra padengta auksu ir — (2) joje randasi sekantis įrašas: "XAVERIUS D. G. REG. PR. POL. & LITH. DUX SAX. (Ksaverijus, per Dievo malonę karalius Prūsijos, Lenkijos ir Lietuvos, kunigaikštis Saksonijos).

Kodėl kažkoks keistuolis vieną sidabrinės monetos pusę paausino, o kitą paliko nepalietę? Kodėl anas saksų hercogas Ksaverijus, kuris, kaip žinia, niekad nevaldė nei Prūsijos, nei Lenkijos, nei Lietuvos, pats save vadino Prūsijos, Lenkijos ir Lietuvos karaliumi?

Išbarstytos caro Nikalojaus kolekcijos nuotrupa?

Į pirmą klausimą man atsako pats Menkeliūnas. Moneta jis prieš keletą metų mainais išgavęs iš vieno senuko auksakalio, kuris sakėsi dirbęs jaunystėje caro Nikalojaus auksakalių dirbtuvėje. Senukas pasakojo, kad caras turėjęs didelę pinigų kolekciją, kuri buvusi nuolatiniai išstatyta vienoje rūmų salėje. Senesnių kolekcijos pinigų tarpe buvę variokai ir sidabroakai caro dirbtuvėse būdavo padengiami iš vienos pusės auksu, ir "palociaus" parodoje būdavo išstatyti po stiklu taip, kad žiūrovas matydavęs tikrai auksinę pinigų pusę, — didesnei caro garbei, ar didesniai žiūrovo pasigerėjimui, o gal ir apskaičiuotam vakariečių ambasadorių apstulbinimui...

Kolekcija išsibarsčiusi vėliau po visą pasaulį, bet senoviškas vienos monetos pusės paausinimo būdas tebe padeda atpažinti senosios caro kolekcijos "dažytus" pinigus.

Ar senukas pasakojo tiesą? Apžiūrėjus Menkeliūno monetą pro specialius stiklus, buvo aišku, kad paaus-

sinimui nebuvo naudotas galvanizacijos būdas, o žymiai senesnis auksinimo rankomis metodas. Auksas dengia vieną monetos pusę, gana storai, nevisur vienodai; pro padidinio stiklus galima įžiūrėti pusleles ir nelygumus.

"Self made" Lietuvos karalius

Sudėtingesnis yra klausimas, kodėl Saksonijos Ksaverijus save vadinęs Prūsijos, Lenkijos ir Lietuvos karaliumi. Čia gal tikrai galiu išdėstyti keletą spėjimų, palikdama tolimesnius aiškinimus asmenims plačiau susipažinusiems su Lietuvos istorijos XVIII a. laikotarpiu.

Visų pirma tenka pažvelgti į monetos datą: 1767 metai. Pinigas buvo išleistas po Stanislovo Poniatovskio išrinkimo Lenkijos karaliumi ir Lietuvos Didžiuoju Kunigaikščiu, ir prieš pirmąjį Lenkijos - Lietuvos padalinimą. Poniatovskis buvo išrinktas 1764 metais. Pirmasis padalinimas įvyko 1772 metais.

Prieš Stanislovą Poniatovskį, du Saksonijos kunigaikščiai iš eilės karaliavo Lenkijoje ir Lietuvoje: Augustas II Saksas ir Augustas III Saksas. Tačiau Augustui III-iajam mirus, ka-

raliumi buvo išrinktas ne sekantis Saksonijos valdovas, o Rusijos Katerinos proteguotas Čartoriskų giminės kandidatas Poniatovskis.

Saksonijos valdovai su tokiu išrinkimu, savaime aišku, negalėjo geruoju sutikti. Jie buvo kurfiurstai su elektoriaus teise, t. y. Saksonija buvo elektoratas turintis teisę duoti savo balsą Vokietijos imperatoriaus rinkimuose. Atsisakyti "karaliaus" titulo ir likti paprastu "kurfiurstu" nebuvo malonu. Naujam kurfiurstui pagunda buvo didelė skelbti save "teisėtu" Augustų II-o ir III-iojo karališkos karūnos įpėdiniu.

Saksų pretendavimas į Lenkijos sostą gali gal patikrinti pinigų atmušimą su "REG. POL." titulu, bet tuo atveju vistiek lieka neaiški "REG. LITH." sąvoka, nes Lietuva tuomet buvo ne karalija, o kunigaikštija.

Iš kitos pusės, Prūsija tuomet jau buvo galinga valstybė, kuri netikėtai nepriklausė Saksonijos Elektoratui, bet, atvirkščiai, apie 30-tį metų vėliau, prijungė sau Saksonijos žemes. Tai kaip čia paaiškinti tokį "ex abrupto", kaip Saksonijos hercogo staigų titulavimąsi Prūsijos karaliumi?

O gal minėto pinigų išleidimo turėjo ką bendro su Baro konfederatų sukilimu, kuris įvyko Lietuvoje ir Lenkijoje 1768 metais ir kurį rusai numalšino?

Žodžiu, aukščiau išdėstytos galimybės tegali būti klausukai ir spėliojimai, kurių negalima paversti į teigimus kol nėra atitinkamos istorinės medžiagos paliudijimo. Gal kas iš skaitytojų gali patiekti pilną šios numizmatinės mįslės atsakymą?

LIETUVOS
KATALIKŲ
BAŽNYČIOS

• **LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA**. IV tomas. 478 psl. Po grindžio leidiniai Nr. 23-31 (1976-1978). Išleido Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoms Leisti Sąjunga, 6825 So. Talman Ave., Chicago, Il. 60629. Kaina \$4.00. Iliustracijos ses. Mercedes.

• **Sofija Ambrazevičienė. TĖVYNĖS PAKLUONĖS**. Eilėraščiai. 128 psl. Minkštais ir kietais viršeliais. Aplankas ir iliustracijos — dail. Vilijos Eivaitės. Autorės leidinys. Spaudė Draugo spaustuvė Chicagoje.

• **Marija Aukštaitė. ISEIVĖS KELIU**. Apsaka. 207 psl. Viršelis ir aplankas J. A. Navikevičiaus. Kaina \$5.50. Apsaka vaizduoja prieškarinį dviejų keliauninkų iš Lietuvos išgyvenimo nuotykius. Rinko "Tėviškės žiburių" spaustuvė. Išleido A. F. Navikevičius.

• **TĖVYNĖS SARGAS**. Nr. 2, 1978 m. Politikos ir socialinių mokslų žurnalas. Redaguoja Petras Maldeikis. Leidžia Popiežiaus Leono XIII Literatūrinis fondas. Administracija: Antanas Balčytis, 6819 S. Washenaw Ave., Chicago, Illinois 60629. 72 psl. Kaina \$3.00.

DIRVOS SKAITYTOJŲ

NUOMONĖS

'Akiračiai' patys demaskavosi!

"Kas šunį lakina,
tam jis ir loja."

Patarlė

Paskutinis liepos mėnesio "Akiračių" numeris aiškiai parodė, kieno pozicijose yra šis "atviro žodžio mėnraštis". Jis atviras tik ne lietuviškiems reikalams ginti. Visame numeryje nerandame nei pusės žodžio smerkiančio Gajausko, Petkaus ir kitų disidentų nuteisimą, tačiau perdėtai pabrėžiama bet kokie nesutarimai išeivijos lietuvių tarpe, kaltinami "Draugas", "Naujie-nos" ir ypač "Naujoji Vil-tis".

Su pasigardžiavimu ir perdėtai pabrėžiamai "šeimyniški nesusipratimai" tautininkų tarpe. Jeigu lietuviai pradėjo gintis nuo nepamatuotų kaltinimų, kuriuos paskutiniuoju metu ypač forsuoja Maskvos ir Jeruzalės inspiruoti "proku-rorai", tai jau "antisemitizmas". Kiekvienas antiko-munistas tuo pačiu jau ir antisemitas, — tai sena bol-ševikų taktika. O daugiau mažiau antikomunistai yra 99% visų naujųjų išeivių.

Atsibodo girdėti iš Jeru-zalės seną giesmelę, kad žy-dų buvę ir savanorių tarpe Lietuvos nepriklausomybės kovose. Tegul nurodo var-dais ir pavardėmis, kiek jų buvo ir kokiuose daliniuo-se jie tarnavo. Taigi, kiek: vienas ar du, ar pustuzinis? Visiškai tikras dalykas, kad buvo daugiau ne savanorių, bet žydų šnipų, kurie dirbo bolševikų naudai nepriklausomybės metu, jie buvo pa-gauti ir nubausti. O kai atėjo nelemti 1940 metai, tai šimtais galime skaičiuoti žydus NKVD viršininkus, tardytojus, partijos veikė-jus, kurie be pasigailėjimo naikino lietuvių. Jų buvo kiekviename valsčiuje, kiek-vienoje "taryboje", dau-giausia jie vadovavo "kadrų skyriams" įstaigose ir valė jas nuo "buržuazinių nacio-nalistų", sėdėjo "gorkomuo-se" ir "raikomuose" (ar žino mūsų jaunieji, ką tie termi-nai reiškia?) Ir jokios pa-galbos lietuvių iš jų nepa-tyrė. "Dabar mūsų valdžia, priprasite prie mūsų tvār-kos", — taip atsikirsda-vo pasipiktinusiems lietu-viams.

Tai kodėl lietuviai turėjo rizikuoti savo ir visos šeimos likimu, kai naciai pradėjo žydus naikinti? O vis dėlto atsirado šimtai lietu-vių, kurie taip darė, išgelbėjo daug žydų, kai kurie už tai skaudžiai nukentėjo — atsidūrė koncentracijos stovyklose ar buvo sušau-dyti. Pasiskaitykite 1967 m.

Vilniuje išleistą knygą "Ir be ginklo kariai", kurioje pavardėmis suminėta šim-tai lietuvių gelbėtojų ir iš-gelbėtų žydų, kurių ne visi parodė dėkingumą. O iki šiol niekuh neteko skaityti tokio atsitikimo, kad žydas būtų išgelbėjęs lietuvių 1940 — 1941 m. Jie arba ėjo kar-tu su bolševikais, arba liko neutralūs ir pilnai naudojo-si susidariusia padėtimi savo pačių labui. O kai atsi-dūrė bėdoj, tada šaukė: "Lietuviai, gelbėkit mus!" Ir mūsų žmonės gelbėjo, kiek galėjo. Galimybės bu-vo mažos. O dabar, sunkiau-siomis mūsų tautai dienomis, jie kanda iš pasaly, vėl darosi sovietų talkininkai. Reikia manyti, kad ne visi, tačiau neteko pastebėti, kad kas tų išgelbėtųjų būtų vie-šai spaudoje pasmerkęs Dov Levin ir Ko. varomą prieš lietuvių kampaniją.

Tiesa, pasitaiko ir blai-vesnis įvykių vertinimas. Neseniai išėjo knyga "The Jewish resistance: the history of the Jewish partisans in Lithuanian and White Russia during the Nazi oc-cupation, 1940-1945", New York, Shengold Pub., 1977. Autoriai: Lester Eckman ir Chaim Lazar. Tai gana nemaža 282 psl. knyga. Auto-riai remiasi išlikusių gyvų žydų atsiminimais ir jų tu-rimais dokumentais, bet ne sovietiškais šaltiniais ir jų sufabrikuotais "dokumen-tais", kaip daro Dov Levin ir kt. Įdomių dalykų randa-me toje knygoje. Štai Vilniaus gete įvyko konfliktas pačių žydų tarpe: vieni no-rėjo išduoti vokiečių reika-laujamą pagrindininką Wit-tenbergą, kiti jį gynė. "Dessler (geto policijos viršininkas) išėjo iš geto ir greit grįžo su keliais lietu-vių policininkais. Jie surišo Wittenbergą ir pradėjo tempti jį vartus. Jo draugai užpuolė policiją ir išgelbėjo Wittenbergą. Policija su-silaikė nuo šaudymo, afe-ra pasibaigė apsikumsčiavi-mu" (psl. 31). Taip lietuvių policija leido žydams išva-duoti nacių reikalaujamą iš-duoti pagrindinį vadą.

Arba kitas toj knygoj ap-rašytas atvejis. Buvo suor-ganizuotas rezistentų pabė-gimas iš geto Vilniuje. Jie ėjo kanalizacijos vamz-džiais. Mieste slapta gyve-nanti žydė susitarė su dviem lietuvių policininkais ir tie bėgliai išlipo iš pože-mio lietuvių kriminalinės policijos namo kieme. Sau-gesnės vietos visame Vil-niuje negalėjai rasti. Šlapi ir purvini išlindo jie iš sky-lės, nuėjo į rūšį išsidžiovin-ti, tada buvo poromis nuves-

ti į seną dvarą prie Subo-čiaus. Nors miestas buvo pilnas kareivių ir gestapi-ninkų, bet jiems pavyko pa-siekti kapines, kur jie išsi-kasė paslėptus ginklus ir prisijungė prie partizanų (psl. 38). Kita grupė kana-luose paklydo, išlipo ne po-licijos kieme, bet Vilniaus gatvių sankryžoj, įvyko su-sišaudymas su vokiečiais, jie buvo suimti ir pakarti.

Kyla klausimas, kodėl tie lietuviai policininkai padė-jo žydų partizanams pabė-gti? Nesakoma, kad jie būtų buvę papirkti. Greičiausia jiems buvo išpykęs vokie-čių įžulumas ir jų nuolatinis diktavimas lietuviams, tad nutarė iškrėsti jiems pokš-tą.

Pagarsėjo Vilniaus žydė rašytoja Maša Rolnikaitė. Jos dienoraštis "Turiu pa-pasakoti" yra išverstas į daugelį kalbų (Vilniaus lai-da 1963 m.) Ten ji aprašė, kaip jos šeima gelbėjo, pa-dėdamas maistu ir drabu-žiais, jos gimnazijos moky-tojas lietuvis H. Jonaitis. Arba toks jos aprašytas ko-miškas, bet kartu ir jaudinantis momentas. Ji norėjo, ieškodama savo motinos, iš-eiti iš geto. Prašė lietuvių sargybinių, kad ją išleistų. Tas išsivėdė ją ir varė su šautuvu viduriu gatvės kaip areštuotą, o kai niekas ne-matė, tai pakylėjo ją, kad galėtų perlpti per aukštą tvorą. Kitas nepaprastas at-vejis. Vienas lietuvis kuni-gas perkrikštė žydaite gerai išmokė kalbėti poterius. Kai kilo įtarimas ir ją suėmė, tai ji taip puikiai lietuviškai atkalbėjo poterius, kad ją tuoj paleido kaip nežydę. Taip pasakoja Rolnikaitė.

Tiesiog juokingas daly-kas, pakartotas ir Toronte, yra kaltinti lietuvių už tai, kad naciai vežė žydus iš Austrijos ir kitų kraštų į Kauną ir ten IX forte juos naikino. Tai yra bendra bol-ševikų ir nacių taktika nuo-lat kilnoti kalinius. Rolni-kaitė aprašė, kaip žydes iš Vilniaus išvežė į Latvijoje ir Estijoje esančias koncentra-cijos stovyklas ir ji pati ten pakliuvo. Rašo, kaip latvai-tės joms padėdavo, kai rei-kėjo dirbti audimo fabrike. Lenkų pagrindininkas Ste-fan Korbonski savo knygoj "Fighting Warsaw" (Mi-nerva Press, 1968) aprašo, kad 1944 m. gegužės mėn. masės Vengrijos žydų buvo atvežama į Auschwitzą Lenkijoje ir ten jie sunai-kinami, — kasdien buvo atve-žama 13 traukinių po 40-50 vagonų (psl. 255). Olandi-jos žydai buvo atvežami į Maideneką ir ten naikinami. Ir koks velniškas pasityčio-jimas ir apgavystė: "Sobi-bor stoty vokiečiai pasitik-

davo su muzika žydus, at-vežamus iš kitų kraštų" (psl. 263). Užtat jie netikė-davo gelžkeliečių įspėji-mams, kad tuojau bus su-naikinti (psl. 254). Olandi-jos žydai atsiveždavo pilnus lagaminus maisto, drabužių ir kitų vertybių, kuriuos tu-rėdavo palikti stoties pero-ne, neva būsią pristatyta į vietą, kaip kokiems pirmos klasės turistams, o juos pa-čius tiesiog nuveždavo į du-jų kameras.

Lenkijoje buvo 3 mil. žy-dų. Pagal Korbonski, gyvų išliko apie 300,000, kurie slapstėsi ir nėjo į getą, tad apie 10%. Lietuvoje gyvų išlikusių žydų nuošimtis ir-gi buvo maž daug toks pat. Visur veikė ta pati nacių įvesta taktika. Tad kodėl čia dabar ypatingai užsipul-ti lietuvių ir latvių? Da-lykas labai įtartinas: ma-tyt, tokios instrukcijos yra gautos iš Kremliaus, kaip paruošiamoji akcija likvi-duoti baltiečius. Gaila, kad ir mūsų išeivių tarpe tarpe atsiranda tokių, kurie pa-deda šią propagandinę ak-ciją vykdyti.

"Akiračiams" ir jų rėmė-jams galime atsakyti žino-mu posakiu, kuris nesveti-mas yra ir šių dienų Lietu-voje: "Jei šuo loja, tegul lo-ja, atsibos ir nustos; o jei-gu ir nenustos, tai vistiek niekas jo nepaisys."

J. Deltuvis

JONINIŲ KLAUSIMU

Turiu išreikšti padėką Jūratei de Rosales, jos straipsnio Joninių klausimu pasėkoje (Dirva 29 nr.). Jaunimo nuotaika, nakties apeigos, mūsų senos tiky-bos bruožai visai teisingai nušviesti, ir gerais autori-tetais paremti.

Tik vieno svarbiausio žo-džio paaiškinimo trūksta: Joninių. Kas tai yra? Tok-sai žodis visokiais varian-tais buvo paplitęs po visą Europą ir pietų Aziją, iki Indijos. Todėl šiandien taip sunku ką nors iš to "Jono" suprasti. Juk buvo šv. Jo-nas Krikštytojas, paskui,

viduramžių, lot. Jo(h)an-nes, o graikų Joannes — daug ankstesnis, ir hebrajų Yohanan, dar žymiai anks-tesnis. Čia tik pradžia...

Sanskritų kalboje Y-AH-VA reiškia "Jaunas, dievas stipruolis". (Tariamas Jau-va).

Bet palaukit. Juk graikų vyriausioji deivė JUNO pa-gal visus tekstus buvo Dze-uso (Dzievo) žmona ir se-suo! Taigi aiški JAUNE. Jinai tvarkydavo visus mo-teriškus reikalus, ir apsive-dimus bei gimdymus. K. Mockus (L. E. T. X. p. 76) ją riša su lotynų žodžiu "juvenis" — jaunas — aš jam pritariu.

Vertinant aplamai Joni-nių, mūsų senoviškiausių tradicinę šventę, pasiklau-sykime dr. Joną Balį, vieną žymiausių mūsų tautosakos ir tautotyros žinovą: (L. E. T. IX. p. 480-482).

"Svarbiausios apeigos bu-vo atliekamos Joninių išva-karėse — būtent... šokinė-jimai per ugnį... laukimas saulės patekanti".

"Jaunimas eina aplink laužą ratelius"...

"Ir Valančius ir Basana-vičius Joninių šventę sieja su romėnų ir graikų "dies rosarium" — rožės šventė".

"Pernaktį nemigę žmonės Joninių rytą, eidavo žiūrėti tekančios saulės". (Tai mū-sų senos tikybos svarbiau-sia apeiga — pasveikinti Saulę Močiutę laimėjus prieš Tamsą, Agni — Ug-nies pagalbą).

"Joninės yra būdinga vi-durvasario šventė, kai gam-ta yra pačiame savo gaju-me".

Iš to viso išvada tik vie-na: tai buvo senoviškiausia jaunimo šventė, garbinant kalendoriaus trumpiausios nakties, ilgiausios dienos įvykį, o ne kokio tai papar-čio žiedo ieškojimai, vėliau lenkų nuplėpti. Prisiminki-me tik Juno: Jaunę deivę. Tokios pat nuomonės ir Liet. Enc. (K. Mockus).

Č. G.

Santa Monica, Ca.

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINĄ

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601
Antrame aukšte.

GABRIELIAUS

ARCHANGELO MISIJA

Vienas iš daugelio Los Angeles didmiestį supančių atskirų miestų yra virš 30,000 gyventojų skaičiuojamas San Gabriel, kuriame 1771 metais pranciškonas Junipero Serra įkūrė ketvirtąją iš eilės misijų stotį. Misią yra senesnė už patį Los Angeles miestą ir jo aplinkines vietas. Iš tiesų, tai yra kaip tik toji vieta, iš kurios du kunigai, keli indėnai bažnytiniai tarnai ir 11 šeimų iškeliavo ieškoti naujos gyvenimui vietos ir surado ją už 9 mylių. Naują vietą kunigai pakrikštijo El Pueblo de Nuestra la Reina de Los Angeles (mūsų angelų karalienės miestas), o jau greitai žmonės ėmė sutrumpintai vadinti Los Angeles.

Misijų sienos padarytos iš akmenų ir plytų ligi 5 colių storumo, todėl iki šiol išliko, nežiūrint 1812 metais stipresnio žemės drebėjimo, kuris apgriovė tik varpinę. Pranciškonai vėl atstatė varpinę, išmūrindami ištisą sieną su giliais įdubimais atskiroms varpoms. Iki šiol ši misija turi gausiausią misijos relikvijų kolekciją, kaip varinį krikštui indą, kurį 1771 metais dovanavo Ispanijos karalius Karolis III-sis, arba šešias įvairių šventųjų stovyklas, atvežtas iš Ispanijos, apiplaukiant visą Pietų Ameriką 1791 metais.

Kartais žmonių vadinama 'misių karaliene', San Gabriel stotis po pirmųjų sunkių metų pasidarė vynuogių, alyvų, apelsinų ir galvijų dvaru ant 'tūkstančio kalnelių'. Daugiau kaip šimtmetį misija buvo pakeliui įvairiems pirkliais ir tikintiesiems. Pavyzdžiui, pirmasis Kalifornijoje pagamintas 99 tonų burinis laivas sukonstruotas šioje misijoje ir išardytas pervežimui dalimis į San Pedro uostą (prie Long Beach).

Pagrindinis kolyčios altorius buvo atgabentas iš Meksikos miesto 1790 metais. Taip pat čia saugojamas 300 metų senumo Gailestinijos Dievo Motinos paveikslas. Misijos muziejus turi seniausią indėnų bažnytinio meno kolekciją. Iš viso, pasivaikščioti apie San Gabriel misiją ir patirti faktų iš istorijos, architektūros ir meno yra labai įdomu. Gaila, tik retas keliautojas turi tam laiko ...

LOS ANGELES

APYLINKĖS

Kiekvienas Los Angeles priemiestis kuo nors žymus, kiekvienas L.A. apskrities miestas turi savotišką istoriją, grožį ir savitumą. Bet kiekvieną miestelį sunku aprašyti, nes jų labai daug išsibarsčiusių plačioje srityje ir įvairūs keliai veda vėl į skirtingas vietas.

Kadaise ispanų jūreivis Cabrillo iš San Diego atplaukė į Santa Monicos įlanką, prie kurios prieina ir Los Angeles priemiestiai, prekiaavę su Yang-na indėnais. Tai iš Azijos atkilusi gentis, dabar išmirusi ir nebeegzistuojanti. Tačiau argi kam rūpi iš žemės paviršiaus dingusi tauta? Keliaujame toliau, gyvendami daugiau dabartimi, o būtų įdomu patyrinėti dingusios tautos gyvenimą.

Iš Santa Monicos, važiuojant to paties vardo greitkelio, tolimoje matomi aukšti kalnai ir sniegu padengta viršūnė. Tai Mount Baldy viena iš daugelio kalnuotojų Los Angeles žiemos vietovių (10,080 pėdų). Puikus keliai veda į gražius kalnus, kur žiemos mėnesiais yra apščiui sniego. Į šiaurę nuo Losangelyno yra Devil Canyon sritis medžotojams, bet juk retas ke-

(6)

KALIFORNIJOS ĮDOMYBĖS

leivis norės karstyti aukštų šlaitų atatumose tarp ilgaamžių pušų ir eglių. Pro San Gabriel rezervuarą galima pasiekti nedidelį kalnų ežerėlį Crystal Lake ir pasigėrėti kalnų miško tyla.

Patekus į Nr. 2 kelią kalnuose, užpakaliniais keliais galima pasiekti ir žinomas vasarvietes San Bernardino kalnuose (Lake Arrowhead ir Big Bear Lake), bet geriau keliauti greitkeliais, naudojant San Bernardino greitkelį ir kalnuose Nr. 18 kelią, besivingiuojantį kalnų šlaitais. Lake Arrowhead ir Big Bear Lake vietoves pamėgę ir lietuviai ir kai kas iš jų čia turi įsigiję vasarnamius su sklypais pailsėti vasarą nuo didmiesčio triukšmo ir pakvėpuoti grynu kalnų oru. Aukštis čia siekia virš 6,000 pėdų nuo jūros lygio ir dažnai žemi debesys užstoja vaizdą į slėnius, bet giedrią dieną filmuotojai ir fotografaai pristinga filmų. Žinoma, smogas čia nebeprasieikia.

HUNTINGTONO

BIBLIOTEKA

Los Angeles apskrities ribose viena iš įdomiausių vietų yra Huntington Library, esanti San Marino nedideliame mieste (apie 20,000 gyv.), visai netoli San Gabriels miesto ir misijos. Pasific geležinkelio steigėjas Henry E. Huntington jau miręs, bet po jo liko buvęs jo dvaras su sodais ir rūmais, kuriuose jis su žmona pradėjo įdomų muziejų. Dviejų šimtų akrų plote, tarp japonų, italų ir kitokio stiliaus sodų, kupinų rožių, lelijų, kamelijų ir kitokių gėlių, stovi du dideli pastatai. Viename telpa Meno galerija su tokiais originalais, kaip Gainsborough 'Blue Boy', Reynoldo 'Tragic Muse' ir Turnerio 'Venice', renesanso bronzos, prancūzų sienų apmušalai, keramika ir porcelanai.

Knygyno rūmuose išstatyta renybės, kaip pirmoji Gutenbergo Biblija, pirmasis Šekspyro rankraštis, originalūs Edgar Allan Poe ir Robert Burns rankraščiai ir Benjamin Franklino ranka rašyta autobiografija. Čia knygų 'pelė' gali praleisti visą dieną, beskaitydamas ir bežiūrėdamas visas tas relikvijas, bet neliesdamas eksponatų. Ateis ir sekančią dieną ...

Nepaprastai įdomus yra kaktusų sodas, kuriame auga virš 25,000 atskirų kaktusų rūšių iš visų pasaulio dykumų surinkti didžiausios žemės rutulio kolekcijon. Kai kurių kaktusų rūšių žiedai čia atrodo kaip medeliai. Netoli yra ir pirmasis Kalifornijos avokadų sodas. Taip pat ir mauzoliejus abiem Huntingtonams.

JEIGU PENKTUOJU

KELIU...

Apžiūrėję Los Angeles įžymybes, galime pasirinkti kelionei į šiaurę pagrindinius tris kelius. Jei gu imtume 14-tą, o iš San Bernardino prisijungiantį 395 plentą, tai pateksime į Mojave dykumą ir Sierra Nevada kalnų rytines pašlaites. Čia įdomu automobiliu užkopti arti aukščiausios Kalifornijos viršūnės, Mount Whitney, o po to pasirinkti apžiūrėti Mirties Slėnį arba, nepatenkant per kalnus į Sekvojos Tautinį Parką, įvažiuoti iš rytų į Yosemite Tautinį Parką. Bet šias vietas kol kas netyrinėsime nes esame pasirinkę šiaurės kelią pajūriu.

Tačiau keliaujant iš Los Angeles į šiaurinę Kaliforniją tenka pasirinkti kitus du kelius - arba Interstate 5 greitkelį, arba 101 greitkelį, iš pastarojo atsišakojant Nr. 1 plentui, kuris eina visą laiką arti vandenyno. Norintieji greit pasiekti Interstate 5 keliu sostinę Sacramento arba San Francisco didmiestį, turi nusileisti nuo kalnų į San Joaquin slėnį. Tik neseniai užbaigtas greitkelis yra lygus ir palyginamai nuobodus. Taip pat važiuojant būtina gerai apskaičiuoti gazolino ėmimus, nes pakeliui yra žymiai rečiau stočių, kaip senesniais keliais vyksiant. Pakeliui įdomesnių vietų mažiau, nes plentas aplenkia didesnius žemdirbystės centrus, Fresno ir Bakersfield miestus, bei kitas įdomybes.

Keliaujant Int. 5 plentu ir išsukus Bakersfieldą, galima vykti į rytus 178 keliu, gėrėtis kalnų vaizdais ir Lake Isabella grožiu, o toliau - arba grįžti į Los Angeles, arba keliauti link Mirties Slėnio ir į Mojave dykumą. Toliau iš Bakersfieldo į šiaurę keliaujant 99 plentu pasiekiamas Visalia, pro kurį galima pasukti į Sekvojų Parką ir į Kings Canyon Tautinį Parką. Tai puikios kalnų vietovės su aukščiausiais ir seniausiais sekvojų medžiais, daug vietos palapinėms statyti ir per dienų dienas slankioti puikiam miške.

Visas San Joaquin slėnis yra Amerikos daržovių aruodas. Čia auga salotės, ridikai, pamidorai, salierai ir įvairios kitokios daržovės, o iš vaisių auginama apelsinai, obuoliai, aprikosai ir slybos. Penktuoju keliu galima pasiekti ir Kalifornijos sostinę Sacramento. Tačiau pradėję keliauti Ramiojo vandenyno pakraščiu, tuo tarpu turime laikyti pajūrio kelio.

SAN FERNANDO

MISIJA

Išvažiuojant iš Los Angeles nemamirština aplankyti ir septynioliktoji iš eilės San Fernando Rey de Espana misijos, San Fernando meisto robose ir to pat vardo dideliame slėnyje, kuriame įsikūrė eilė Los Angeles priemiesčių. Pats slėnis yra aukščiau jūros lygio kelis šimtus pėdų ir vasaromis čia žymiai karščiau, kaip centrinėje Los Angeles vietoje.

San Fernando misijos požymis - jos konvento labai ilgas pastatas, be jokių bokštų ar varpinių ir papuošimų, nes būdavo naudojamas kaip viešbutis ar nakvynės namai pravažiuojantiems. 1797-1800 metais misija buvo vienos dienos arklių važiavimo ar jojimo atstumu nuo artimiausios kitos misijos, taip pat ir visų kitų misijų toks pat atstumas nustatytas. San Fernando miesto (apie 20,000 gyv.) Brand parke tebestovi senasis misijos fontanas ir dailininko Barnham sukurta misijų steigėjo Junipero Serra stovyla, vaizduojanti garsųjį vienuolį, apkabinusį ranka indėnų berniuko pečius.

Dailiai restauruota bažnyčia ir gražus sodas net neprimena anų laikų, kada misija buvo sekuliarizuota ir naudojama kaip sandėlis arba arklidės, o kiemas paverstas kaulide. Restauravimas prasidėjo 1923 metais ir dabar lankytojai gali matyti išstatytus parodai vynu presą, rūkyklą, valgyklą ir svarbiems svečiams patalpas, kurios dabar žymiai patobulintos, nors te bėra tarp storų mūrinių sienų.

ANDRIUS MIRONAS

APLINKINĖS VIETOVĖS

Turint daugiau laiko, iš daugybės Los Angeles įžymybių patarti pamatyti bei apžiūrėti dar tarptautinį miesto aerodromą; Rose Hills Memorial parką ir kapines su didžiuliu rožių sodu, Whittier mieste; Amerikos veteranų kapines Culver City; garsius viešbutius, kaip Ambassador (čia buvo nužudytas sen. Kennedy), Beverly Hills, Beverly Wilshire, Biltmore, Hollywoodo Knickerbocker, minėtąjį Roosevelt, International (prie aerodromo), Miramar, Santa Monikoje, kur dabar lietuviai tebe ruošia balius; abudu Sheratonus (prie aerodromo ir Universal city); gražiausią gatvę - Wilshire bulvarą, įskaitant ir jo dalį vad. 'Miracle Mile', prie pat Beverly Hills miesto; Arroyo Seco parką, kur lietuviai seniau ruošdavo gegužines, kol miestas uždraudė; Barnsdale parką, kur rengiamos meno parodos; Griffith Parką su observatorija ir planetariumu; Hancosk parką (čia ir yra minėtos La Brea smalos duobės); centrinį MacArthur parką su ežerėliu ir daugeliu kitų vietų.

Lietuvių bažnyčios apylinkėse įdomūs Silverlake ir Echo ežerai. San Fernando slėnyje yra Busch Gardens su nuolatinio paukščių teatru. Burbanke įdomus Starlight Theatre, La Canada apylinkėse puikus gėlių ir žydinčių medžių Descanso Gardens; Arakadijoje arklių lenktynių trekas ir puikus pasivažinėjimui kelias - Huntington Drive. Apie Marineland, Palos Verdes pusiasalyje, yra stiklinėmis sienomis Wayfarer's Chapel, kur galima ne tik pasimelsti, bet ir susituokti. Kam įdomu filmų studijos, galima rasti būdų pasiekti ABC televizijos centrą, CBS, Disney, NBC, Paramount arba Universal patalpas. Ypač įdomi ekskursija Universal studijose.

Ramijame vandenynė, apie 25 mylias nuo Long Beach kranto, kyšo puiki Catalina sala, pavadinta iškrepus Šv. Kotrynos vardą. Salos sostinė Avalon nuo seno žinoma kaip poilsiavimo ir ypač jaunimo susibūrimo centras.

Grįžtant prie Los Angeles centro, pravartu užsukti į centrinę bib

lioteką, kurios senas pastatas tebestovi tarp dangoraižių. Prie pat Beverly Hills yra Farmer's Market, kuris įeina į vadinamą žydų kvartalą, apie Fairfax ir Beverly bulvarų rajoną. Hollywoode galima apžinėti Wax Museum vaškines figūras (kitas vaškinis muziejus yra Buena Park mieste, netoli Knotts Berry Farm pagarsėjusio savo uogienėmis ir viščiukų pietumis). pajūriniam Malibu miestely yra Paul Getty muziejus, kur su telkta graikų, romėnų ir vakarų Europos senovės meno dalykai. Netoli yra garsaus filmų aktoriaus Rudolph Valentino namas, paverstas muziejum. Į abu pastaruosius įleidžiama tik susiskambinus telefonu. Vakariniam Los Angeles yra įdomi mormonų šventykla, o Hollywoode garsus Palladium, kur groja Lawrence Welk orkestras. La Cienega bulvaru keli bloškai vadinami 'Restaurant Row', nes čia daug įvairių restoranų, garsėjančių, ir iš seno garsių dėl filmų žvaigždžių ir režisierių lankymosi.

Garsus UCLA universitetas yra Westwoodo priemiestyje, o arabų veislės arklių Kellogg ūkis - Pomonoje. Magic Mountain pasilinksminimų parkas Valencijoje konkuruoja su Disneylandu savo naujausiomis atrakcijomis, o Century City priemiesčio dangoraižiai ir fontanai lenktyniuoja su Los Angeles centro prašmatnybėmis. Įdomus pasivažinėjimui kelias Mulholland Drive, iš kurio matoma tarpais San Fernando slėnio gyvenvietės, o tarpais dangoraižiais dunksantis Los Angeles centras. Daug teatrų, universitetų ir kolegijų, garsių ligoninių ir sanatorių, bažnyčių, kapinių, prekybos centrų miesto periferijose ir atskirų pastatų kone visuose tirščiau gyvenamuose rajonuose, stadionų ir golfo laukų išmėtyta po visą Los Angeles apskritį, kuri netrukus visai pavirs ištisu miestu.

Iš daugelio vietų, skirtų pasimaudyti vandenynė, žymesnės yra Cabrillo Beach (San Pedro), Hermos Beach, Malibu, kieta smėlio Zuma Beach ir Paradise Cove. Pastarosios trys vietos kiek toliau nuo miesto ribų. Matytina dar Los Angeles bei San Pedro uostai su didžiuliais jūrų laivais, tik ten grožio ieškoti būtų bergždžia, nebent tik žvelgiant vandenyno šalin. Žodžiu, sunku smulkiau aprašyti, nes juk taip pat sunku atspėti kas skaitytoją arba keliautoją sudomins.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:
7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metu su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.L.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

SPAUDOJE PASIŽVALGIUS

ANTRA MEDELIO PUSĖ

Pasaulyje išsiblaškę visų ginklo rūšių amerikiečiai kariai neseniai gavo progos jiems skirtoje spaudoje pasiskaityti dvi iš esmės skirtingas nuomones apie Simo Kudirkos išdavimą sovietams ir ta pačia proga daugiau sužinoti apie Lietuvą ir jos laisvės bylą.

"Army Times", "Air Force Times" ir "Navy Times" laikraščiai išeina su mėnesiniu priedu — žurnalu "Times Magazine". Jo kovo mėn. 20 d. laidoje skirtoje Amerikai ir birželio 12 d. užjūrių laidoje tilpo buvusio redakcijos nario R. C. Barnard straipsnis "Kur jie dabar? — Pakrančių Sargybos Vyrai ir Sovietų Dezertyras". (Straipsnyje naudojamas "defector", pagal žodynus reiškia tą patį, kaip "dezertyras"). Straipsnis plačiai nupaskojo Simo Kudirkos šuolį į laisvę, jo gražinimą sovietams ir pagaliau laisvės atgavimą Amerikoje.

To paties žurnalo 1978 m. rugpjūčio mėnesio laidoje tilpo Vilius Bražėno gan platus laiškas, kuriame jis teigė, kad ano straipsnio autorius "blogai pasitarnavo tiesai ir padarė didelę skriaudą mūsų uniformuotiems vyrams". Straipsnio autorius nenurodęs fakto, jog ne tik State Departmentas, bet ir Baltieji Rūmai (greičiausiai pats Kissingeris) buvę įvelti į Kudirkos išdavimą ir neteislingai suvertę visą kaltę kariškiams, gi tik nuopelnus už jo atgavimą skyrė State Departmentui.

Laiškas primena, jog "tik kolumnistas John Chamberlain nurodė pagrindinės svarbos faktą, kad, pagal JAV įstatymus sovietų įstaigos neturėjo jokios jurisdikcijos lietuvių Kudirkos atveju".

"Visų pirma — JAV niekad nėra oficialiai pripažinusi Lietuvos prijungimo Sovietijon", nurodo Bražėnas, ir todėl Amerikos teritoriniuose vandenyse Kudirka automatiškai buvo (laisvos) Lietuvos atstovo ar artimiausio konsulato jurisdikcijoje ir apsaugoje.

Laiškas neigia, kad Simas Kudirka buvo ar yra "defector" — "dezertyras", kaip jį anas žurnalo straipsnis ir CBS filmas pravar-džiuoja.

"Lietuvių tauta niekad nėra pareiškusi savo ištikimybės įsibrovusioms sovietų pajėgoms. Kudirka paprasčiausiai buvo pabėgėlis, lygiai kaip tie amerikiečiai, kurie pabėgo iš priešo belaisvės", paaiškina V. Bražėnas.

Iš straipsnio ir laiško patiriama, kad Pakrančių Sar-

gybos karininkų mokykloje A. Rukšėno "Day of Chame" yra privaloma skaityti knyga. Tuomi pasi-džiaugęs Bražėnas rašo:

"Tačiau to toli gražu nepakanka. Ši knyga irgi nukreipia kaltę ne ta kryptimi".

"Unitformuotos karinės tarnybos turi suprasti tikrą priežastį tokių "incidentų", pasėkoje politikos, kurią Pakrančių Sargyba arba kariškiai vykdo, bet nenustato. Tam jie turėtų skaityti ir tokias knygas, kaip Julius Epstein'o "Operation Keelhaul" ir "The Bleeding of America" — Hermano H. Dinsmore, kuris atidengia sukrečiantį pagrindą priimtai State Departmento politikai — niekad nepastatyti Sovietų Sąjungą į nemalonią padėtį".

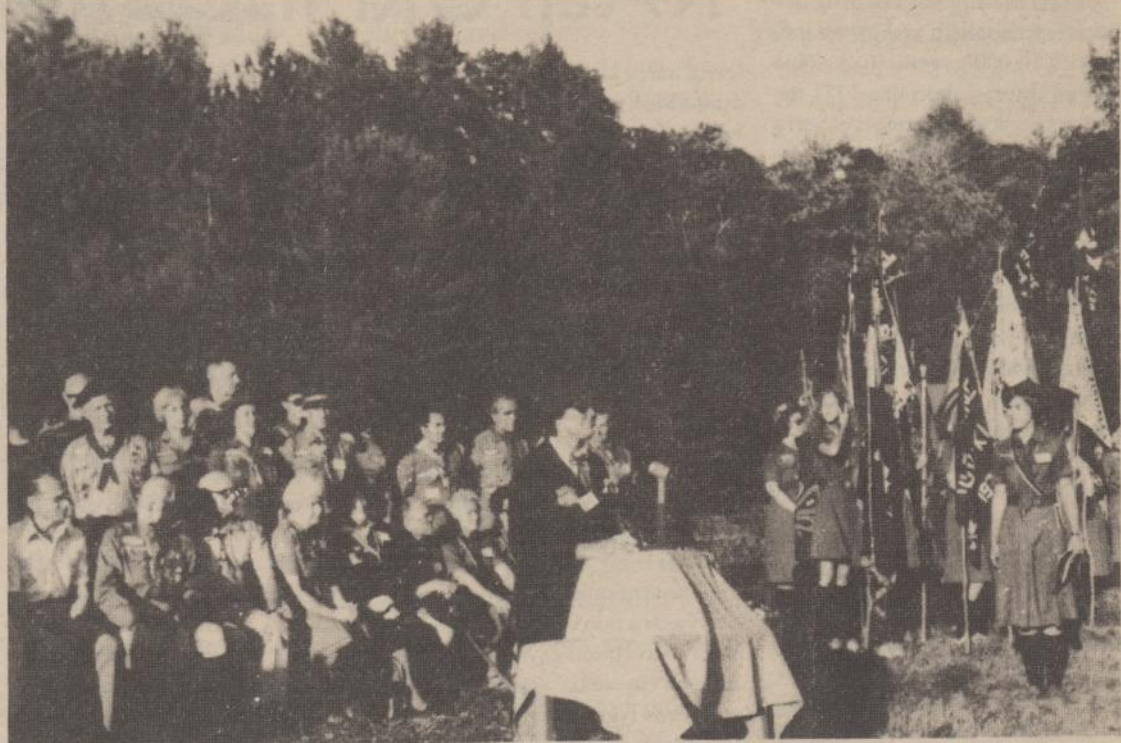
Iš laiško sužinome lietuviams įdomų faktą, kad 1971 metais Connecticut LB Apygarda parašė JAV Pakrančių Sargybos Akademijos (New London, Conn.) komendantui raštą, siūlant kadetų apšvietimo apie Lietuvą ir Sovietų programą, pasirinkti: "Pažink savo priešą" paskaitą, komunistinio genocido Lietuvoje parodą arba tautinių šokių ansamblio pasirodymą.

"Komendantas entuziastingai priėmė visus tris pasiūlymus, tačiau pareiškė turįs pasitikrinti Washington. Ir po to mes apie tai daugiau nieko nebegirdėjome", rašo Bražėnas, ir todėl abejoja, ar Amerikos kariškiams bus suteikta proga iš esmės apsišviesti apie JAV vedamą politiką.

(r)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

VAIZDAI IŠ VI TAUTINĖS STOVYKLOS

Šeštosios tautinės stovyklos viršininkė vs. L. Milukienė, atidaro parodą. V. Bacevičiaus nuotr.

OVER THE ROAD DRIVERS

Needed immediately. Roadway Express, Inc. Steady employment full or part time. Above average earnings. Good equipment, major Class 1 Common Carrier. Qualifications: Minimum 1 yr. all-season Semi experience, prefer 23 yrs. of age or older, live or relocate within commuting distance of Toledo. Apply: 6180 HAGMAN RD., TOLEDO, O. 43612. LINE HAUL EMPLOYMENT OFFICE, and Tues., Wed., Thurs. between 1 and 4 p.m. An Equal Opportunity Employer (29-38)

FURNACE INSTALLERS

EXPERIENCED ONLY
New construction, plenty of work. Top pay.
Call MR. HAROLD
313-353-8400 (31-37)

SEWING MACHINE OPERATORS

Call. Walmas Sportswear
12 Jackson Ave.
Hackensack, N. J.
201-343-3722 (32-37)

JOURNLYMEN OR 1ST CLASS SKILLED MACHINISTS

Must be experienced on Goss Chuckers, W & S. & Kingsbury. Be able to set up work from blue prints & close tolerance. Also
TRAINEES ACCEPTED
Steady work for qualified men & benefits.
KINCO INC.
4701 Perkins Ave.
Cleveland, Ohio 44103
216-881-1300 (33-39)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600

Tel. 737-8601

PLB pirm. V. Kamantas sveikina į tautinę stovyklą susirinkusius skautus ir skaites. Sėdi: Šenbergas, Žilinskienė, Barniškaitė, ses. Margarita. Stovi Vilkas, Juodelis, Molis, Juozapavičiūtė ir Saulaitis. V. Bacevičiaus nuotr.

Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, skautininkės Barniškaitė, Budrienė, Šenbergienė ir Žilinskienė VI Tautinėje stovykloje. V. Bacevičiaus nuotr.

Skaučių vienetai parade.

V. Bacevičiaus nuotr.

Stasys Lozoraitis Lietuvos Diplomatijos Šefas

(Atkelta iš 1 psl.)
nos "tuojau ir visu aišku-
mu, nepaliekančiu pagrindo
bet kuriems spėliojimams,
atsakinėti, kad viena pa-
grindinių Lietuvos politikos
ir laikysenos tezių yra
griežtas neutralumas, kurį
išlaikyti ir ginti mes esame
tvirtai pasiryžę bet kurioje
padėtyje ir bet kuriuo klau-
simu".

Prasidėjus karui tarp Vo-
kietijos ir Lenkijos, res-
publikos prezidentas rugsė-
jo 1 d. paskelbė kilusiam
kare Lietuvos neutralumą.
Tokia Lietuvos laikysena
buvo koordinuota su dvie-
jų kitų Baltijos valstybių
— Latvijos ir Estijos —
politika.

Lietuvos vyriausybė su-
prato neutralumą kraštuti-
niškai plačia tos sąvokos
prasme. Ji nedavė savo
ginkluotosioms pajėgoms
įsakymo žygiuoti sostinėn
Vilniun ir to vardo kraštan,
nors Lietuva laikė tą sritį
savo teritorijos integraline
dalimi, tik laikinai nuo jos
atplėšta. Šioje vietoje paste-
bėsiu, kad, tarp kita, ir 1920
m. liepos 12 d. taikos su-
tartinė su Sovietų Sąjunga
Vilniaus miestas su kraštu
įėjo į Lietuvos teritorijos
ribas.

Lietuvos vyriausybė at-
laikė iš Berlyno pusės stip-
rų spaudimą pasinaudoti
karo veiksmais ir pačiai už-
imti Vilnių. "Ribbentropo
biuro" atsakingas bendra-
darbis dr. Kleist 1939 m.
tarp rugsėjo 8 ir 14 dienų
trim atvejais aplankė pa-
siuntinį Kazį Škirpą ir ra-
gino Lietuvos vyriausybę
dėtis su vokiečiais ir už-
imti Vilnių, žadėdamas, rei-
kalui esant, reicho paramą
žmonėmis ir ginklais. Jis
lygiu būdu užtikrino, kad iš
Sovietų Sąjungos pusės ne-
būsią jokių sunkumų. Per
paskutinį pasimatymą su
Lietuvos ministru šis reicho
užsienių reikalų ministro
patikėtinis pareiškė, jog
von Ribbentrop pavadė-
jam pasakyti, kad Lietuva
turinti veikti labai skubiai,
ir pacitavo reicho ministro
žodžius: Litauen muss
rasch handeln, rasch, rasch,
rasch!"

Reaguodama į šiuos pa-
akiniumus, Lietuvos užsienių
reikalų ministeris 1939 m.
rugsėjo 11 d. telegrafavo
savo ministrui Berlyne, kad
Lietuvos vyriausybė yra ne-
kintamai pasiryžusi išlaikyti
absoliutinį neutralumą. Šia
proga telegramoje bu-
vo pabrėžta, jog 1939. V. 11
instrukcija, kuria Lietuvos
diplomatiniai atstovai buvo
painformuoti, kad besitarti-
nančiame kare Lietuva bus
neutrali, pasilieka galioje.
Rugsėjo 11 d. telegrama bu-
vo pakartota rašytine ins-
trukcija, kurią specialinis

diplomatinis kurjeris atve-
žė Lietuvos ministrui Ber-
lyne rugsėjo 16 d.

Rugsėjo 17 d. Sovietų Są-
jungos karinėms pajėgoms
užpuolus Lenkiją ir sovietų
kariuomenei pradėjus artinti
sąsienes prie nepriklausomos Lie-
tuvos sienų, krašte buvo pa-
skelbta mobilizacija. Dabar
reicho spaudimas į Lietuvą
dar sustiprėjo. Pats reicho
užsienių reikalų ministras
paėmė iniciatyvą į savo ran-
kas. Rugsėjo 19 d. Lietuvos
ministras Berlyne buvo iš-
kviestas pas von Ribbentro-
pą, kuris patvirtino jo var-
dą padarytą dr. Kleisto de-
maršą. Rugsėjo 30 d. Lie-
tuvos ministras buvo iš-
šauktas į vokiečių vyriausiosios
karo vadovybės būstinę
Zoppote, kur buvo pri-
imtas von Ribbentropo. Rei-
cho ministras išdėstė škir-
pai, kad, karo veiksmais
sudarius naują padėtį bei
naują jėgų santykį šioje
Europos dalyje, reichas lai-
ko Lietuvą savo įtakos zo-
na, ir išreiškė norą, kad
Lietuvos užsienių reikalų
ministras Urbšys šiuo rei-
kalu tuoj atvyktų į Berly-
ną. Ministras von Ribben-
trop pažadėjo netrukus pra-
sidedančiose reicho ir Sov.
Sąjungos derybose paveikti
sovietus, kad atitrauktų
savo kariuomenę iš Vilniaus
miesto ir srities.

Lietuvos ministrų kabi-
netas, svarstydamas šiuos
naujus Vokietijos reikalavi-
mus, rūpinosi nuosekliai ap-
saugoti Lietuvos nepriklausomybę
tik nuo nacionalistinės
Vokietijos, tiek nuo bolševikinės
Sov. Sąjungos ir nesuteikti joms
jokio preteksto galimiems
naujiems suokalbams. Ma-
nydamas, kad lojalus bei
griežtas neutralumas yra
vienintelė priemonė, kabi-
netas nusistatė toliau laikyti
neutralumo politikos. Užsienių
reikalų ministras Urbšys apie
tokį nusistatymą painformavo
Vokietijos ministrą Kaune.
Trumpai prieš reicho užsienių
reikalų ministro naują kelionę
į Maskvą Vokietijos minist-
ras Kaune painformavo Lie-
tuvos užsienių reikalų mi-
nisteriją, kad pasikeitusiomis
aplinkybėmis Urbšio
kelionė į Berlyną nebesanti
aktuali.

(Bus daugiau)

JOURNEYMEN

Raycon Corp. is a world leader in the manufacture of EDM machines. Our growth has created openings in the following fields: Toolmaker, Toolroom Machinist, NC Machine Operator, Machine Tool Builder, Top wages. Plenty of overtime. Permanent full time positions. Day shift. Excellent benefits. We are located just W. of Ann Arbor next to I-94. You are invited to call or visit our new facilities and discuss employment. Retirees or other part time personnel are welcome.

RAYCON CORP.

777 Enterprise Dr.
Ann Arbor, Michigan 48103
313-769-2614 (33-36)

Chicagos lietuviai

ANTANAS JUODVALKIS

LITUANISTIKOS STUDIJOS ILLINOIS UNIVERSITETE CHICAGOJE

LB švietimo tarybos pir-
mininkas Br. Juodelis pain-
formavo spaudą, apie švie-
timo rūpesčius. Greta litu-
anistinio švietimo šeštadieniais
ar kitu laiku, jau šeše-
rius metus veikia lituanistikos
studijos Illinois univer-
sitete, Chicagoje (Circle
campus). Dėsto prof. J.
Rėklaitienė. Veikia keturi
kursai (101-104), kurie iš-
einami per 2 metus — 4 se-
mestrus.

Jau praėjusiais metais
buvo šauktasi į studentus ir
tėvus, prašant lankyti mi-
nėtus lituanistikos kursus.
Į šauksmą buvo atsiliepta,
užsiregistravo daugiau stu-
dentų ir lituanistikos stu-
dijos buvo išgelbėtos. Šiais
metais padėtis ir vėl yra
bloga, klausytojų skaičius
yra nepakankamas, vos po 9
studentus kiekviename kur-
se (101 ir 104). Reikėtų
ši skaičių bent padvigubinti,
kitai universiteto vado-
vybė lituanistikos studijas
visai panaikins.

Registracija į lituanisti-
kos seminarą bus vykdoma
rugsėjo 11, 12 ir 13 d.d. Vi-
si lietuviai studentai prašo-
mi registruotis ir lankyti
lituanistines studijas, nes
nuo jūsų pačių priklauso jų
likimas.

Tėvai prašomi savo vai-
kams priminti lituanistikos
studijų reikšmę ir paraginti
registruotis.

LIETUVIŲ FONDO POKYLIS

Lietuvių Fondas aukas
renka ištisus metus, bet ru-
denį jų rinkimą suintensy-
vina. Aukotojams pagerbti
ruošiamas užbaigtųjų po-
kylis, kuris įvyks š. m. spa-
lio 28 d. 7 val. vak. naujame
ir puošniame viešbutyje
MARIOT, 549 No. Michigan
Ave., Chicago, Ill. 60611.

Salė parinkta miesto cen-
tre, norint patraukti dau-
giau jaunų profesionalų, ku-
rie rečiau matomi lietuviš-
kose salėse.

Visi aukotojai įnešę į Lie-
tuvų Fondą bent 100 dol.
ar jau turimus įnašus ati-
tinkamai padidinę, gauna
vieną bilietą nemokamai.

Stalus po 10 asmenų ar
pavienius bilietus, rezerva-
vuoti Lietuvių Fondo būsti-
nėje: 2422 W. Marquette
Rd., Chicago, Ill., 60629, tel.
925-6897.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ SEMINARAS

LB švietimo Tarybai pra-
šant, Lietuvių tautinių šo-
kių institutas ir Lietuvių
Bendruomenė ruošia tauti-
nių šokių mokytojams semi-
narą Chicagoje, 1978 m.

lapkričio 23-26 dienomis.
Seminarui vadovaus Nijolė
Pupienė. LFDF tarybos pir-
mininko Br. Juodelio pa-
stangomis yra gauta 2,000
dol. paramos iš Illinois Arts
Council.

Seminare kviečiami daly-
vauti visi tautinių šokių
grupių mokytojai ir tie, ku-
rie nori ateityje dirbti su
šokių grupėmis. Seminare
dėstys patyrę lietuvių tau-
tinių šokių mokytojai.

Registruotis raštu pas N.
Pupienę, 7455 So. Whipple
St., Chicago, Ill. 60629, iki
š. m. lapkričio 1 d.

SMAGI VIESNAGĖ CHICAGOJE

Vasaros metu daugelis
floridiškių aplanko savo
anksčiau gyventas vietas,
artimuosius gimines, buvu-
sius bendradarbius ir idė-
jos draugus. Rugpjūčio
mėn. iš Deltonos ir Daytona
Beach, Fla., Chicagoje vie-
šėjo Irena ir Antanas Sprin-
džiai, Angelė ir Antanas
Kašubai, Birutė ir Vacys
Dzenkauskai.

Rugpjūčio mėn. 27 d. An-
tano ir Angelės Kašubų
dukra Rima su savo vyru
Walter Binder, savoje gra-
žioje sodyboje, talkinant
dukrai Victorijai su vyru
Mark Matranga, suruošė tē-
veliams malonią staigmeną.
Sukvietė per trisdešimt sve-
čių, daugiausia Korp! Neo-
Lithuania filisterių į šau-
niai paruoštas vaišes. Pa-
sirodė ir graži proga — An-
taną Kašubą kaip tik ne-
seniai buvo atšventęs savo
gimtadienį ir dukros Rima
ir Victorija pasiekusios
naujų mokslo laipsnių —
įsigijusios po magistro dip-
lomą.

Mečiui Šimkui tarus
trumpą žodį, visų svečių
vardu nuoširdžius linkėjimus
gimtadienį švenčian-
čiam Antanui Kašubai ir
dukroms Rimai ir Victorijai
pasiekusioms naujų
mokslo aukštumų išreiškė
Jurgis Janušaitis, drauge
padėkodamas Rimai ir Wal-
teriui Binder'iams bei Vic-
torijai ir Mark Matran-
gams už tokį šaunų pokylį
gražioje gamtoje. Šia proga
buvo prisiminta Antano
ir Angelės gražus šeimyni-
nis gyvenimas. Svečiai
jiems sugiedojo Ilgiausių
metų. Antanas Kašuba
trumpai visiems savo kole-
goms, buvusiems bendra-
darbiams ir visiems priete-
liams bei savo dukroms už
malonią staigmeną šiltai pa-
dėjo.

Buvo nuotaikingai pra-
leista sekmadienio popietė,
svečiai dalinosi lietuviško-
jo gyvenimo apraiškomis,
maloniai pabendravo.

Viešėdami Chicagoje An-
taną ir Angelę Kašubai ir
Vacys ir Birutė Dzenkaus-

GRĮŽTA PASITIKĖJIMAS — AUGA INDĖLIAI

Midland taupymo ir sko-
linimo bendrovė, atidariusi
skyrių turtingiausioje ir gra-
žiausioje lietuvių kolonijoje
— Marquette Parke, per
trumpą laiką, sukaupe 7 mi-
lijonus dolerių indėlių.

Midland taupymo ir sko-
linimo bendrovės valdyba,
vadovaujama prityrusio fi-
nansininko advokato Frank
Zogo ir lietuvių direktorių,
geriausiai suprantanti lietuvių
reikalus ir jiems padeda.

Midland taupymo ir skoli-
nimo b-vė duoda namams
pirkti geromis sąlygomis
paskolas ir atlieka kitus pa-
tarnavimus. Marquette Par-
ke namų kainos pakilo ir
žmonių bėgimas sustojo ir
grįžimas prasidėjo. Žmonės
atgavo pasitikėjimą ir pa-
dėtis stabilizavosi.

Midland taupymo ir skoli-
nimo bendrovės visuose tri-
juose skyriuose indėliai pra-
šoko 44 milijonus dolerių.
Už indėlius mokamos aukš-
čiausios valdžios leistos pa-
lūkanos. Visos indėlių sąs-
kaitos apdraustos Federali-
nės valdžios iki 40,000 dol.

Midland taupymo ir sko-
linimo bendrovė dėkoja tau-
pytojams už teiktą paramą
ir prašo neužmiršti ateityje.
Tik jungtinėmis pastango-
mis pasieksime geriausių
rezultatų ir sulaukysime iš-
orinį spaudimą.

Prašome visus gyventojus
taupyti ir savo santau-
pas laikyti Midland Savings
and Loan Assc. viename iš
šių padalinių: 8929 So. Har-
lem Ave., Bridgeview, Ill.
60455; skyriai: 4040 Ar-
cher Ave., Brighton Parke
ir 2657 W. 69th St., Mar-
quette Parke. (aj)

kai svečiavosi pas savo vai-
kus, paviešėjo svetinguose
J. Jakštienės, sol. Stasio ir
Elenos Barų, Gražinos ir
Vytauto Žukauskių, dr. Alic
ir Adolfo Ruibių, Jurgių ir
kitų bičiulių namuose.

Angelė ir Antanas Kašubai
buvo vieni iš pirmųjų
Daytona Beach ir apylinkės
lietuvių organizatoriai, da-
bar Antanas yra tos apylin-
kės lietuvių klubo valdybos
vicepirmininkas, aktyviai
reiškiasi klubo veikloje. Va-
cys Dzenkauskas yra klubo
revizijos komisijos pirmi-
ninkas, abu su Birute akty-
viai dalyvauja ietuviškuose
renginiuose. Angelė ir
Antanas Kašubai Deltonoje,
Birutė ir Vacys Dzenkaus-
kai Ormond Beach yra gra-
žiai įsikūrę ir džiaugiasi
ramiu gyvenimu. Svečiai į
Floridą atgal grįžo rugsėjo
mėn. pradžioje. (jr.)

SKILLED & UNSKILLED
sheet metal workers, punch
press operator, brake oper-
ators, shear operator, hell-
rac welders.

Tel.: (914) 476-9000

(36-45)

Detroito lietuviai

ANTANAS GRINIUS

Detroito skautai, minėdami lietuviškosios skautijos 60 metų sukaktį, spalio 21-22 d. Kultūros Centra ruošia meno parodą, kurioje dalyvaus prof. Vyt. K. Jonynas ir dvi vietinės menininkės, skautininkės ir filisterės Ringailė Zotovienė ir Danguolė Jurgutienė.

EKSKURSIJA Į SEA WORLD

Rugpjūčio 25 d. Detroito miesto vieno rajono pensininkam buvo suruošta ekskursija į Sea World, Auroroje, netoli Clevelando. Išvykome 8 val. ryto ir grįžome 10 val. vakare. Pensininkai tame parke apžiūrėjo esančius gyvius ir 4-riuose teatruose vaidinimus. Taip pat ir demonstravimą, kaip iš vandens ištraukiami perlai.

TARIASI DĖL VASARIO 16 MINĖJIMO

LB Detroito apylinkės valdyba ir toliau tęsia pasitarimus su Detroito Lietuvių Organizacijų Centru dėl Vasario 16 minėjimo 1979 metais. Kaip kad žinoma vasario 16 minėjimus jau nuo senų laikų ruošė ir 1979 metams viską jau sutvarkė DLOC-ras. Ir jis save skaito, kad vadovaujant visiems Detroito lietuviams, nes į jį įeina 25 organizacijų atstovai. LB Detroito apylinkės

valdyba nori, kad minėjimas būtų ruošiamas vienas ir bendras ir vasario 16 minėjime aukos būtų renkamos pagal aukotojo laisva apsisprendimą: Vlikui, Al-tui ar L. Bendruomenei.

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS LIETUVIŠKAI NEKALBANTIEMS

LB Detroito apylinkės valdybos švietimo vadovas dr. Kęstutis Keblys yra paprašytas susitarti su Eleonora Grigaitiene dėl tokių pamokų įvedimo šeštadieniais liuanistines mokyklos pamokų metu. Ir jei būtų reikalas pasamdyti toms pamokoms ir antrą mokytoją.

PARAMA LIETUVIŠKAI SPAUDAI

Rugsėjis-gruodis mėnuo yra JAV LB paskelbti spaudos mėnesiai. Tais mėnesiais bus užprenumeruojami norintiems laikraščiai ir žurnalai. Šiam vajui vadovauja dr. Aleksas Zotavas.

PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Spalio 2 d. sueina 5 metai nuo aktorės ir režisierės Zuzanos Arlauskaitės-Mikšienės mirties. Buvę Detroito dramos sambūrio nariai: Karolis Balys, Danutė Jankienė ir Vincas Žebartavičius yra numatę gruodžio 3 d. 5 v. v. Kultūros Centre suruošti jos paminėjimą. Pasirūpinti jos pelėnų į Tautinės kapines, Chicagoje perkėlimu bei paminklo pastatymu. LB Detroito apylinkės valdyba tam reikalui paskyrė 50 dol. ir paprašė dr. Vytautą Majauską parašyti atitinkamą raštą.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Tautos šventės minėjimą LB Detroito apylinkės valdyba rengia rugsėjo 17 d. 12:15 val. tuojuo po pamaldų Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre. Kalbės Simas Kudirka. Paren-gimu ir maistu rūpinasi: Vytautas Petrulis ir Gina Baukienė. Salės dekoravimu — Gintė Damušytė.

DARBO DIENOS SAVAITGALIS

Jūrų šaulių "Švyturio" kuopos kai kurie šauliai su šeimomis ir svečiais, suvažiuavę į Pilėnų stovyklą, gražiai praleido Darbo Dienos savaitgalį. Šaulės jiems pagamino skanius pietus, o kuopos pirmininkas Alfa Šukys norintiems nakvoti, suteikė nakvynę.

PLB KONTROLĖS KOMISIJA

PLB Seime, Toronte išrinktoji nauja PLB kontrolės komisija rugsėjo 1 d. Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre, Southfield, Michigane turėjo pirmą posėdį ir pareigomis pasiskirstė sekančiai: pirmininkas — Vytautas Kutkus, sekretorius — Jonas Urbonas, nariai — dr. Adolfas Damušis, dr. Kęstutis Keblys ir Jurgis Mikaila.

PLB Kontrolės Komisijos adresas: 6940 Hartwell, Dearborn, Mich. 48126.

Wanted Journeymen

or
1st Class Skilled
ALL AROUND
LATHE HANDS
ALL AROUND
GRINDER HANDS
STRAIGHTENERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance.

FOR ALL SHIFTS.

Steady work for qualified men. Good salary and full benefits.

20TH CENTURY MACHINE, COMPANY

6070 E. 18 MILE RD.
STERLING HGTS., MICH.

(36-40)

WANTED JOURNEYMAN
COMBINATION ELECTRICIAN
MILLWRIGHT
JOURNEYMAN ELECTRICIAN
AND MILLWRIGHT

Top wages, excellent fringe package, vacation, paid holidays, cost of living, pension plan, insurance, hospital & medical. Should be able to work 1st, 2nd or 3rd shift. Apply in person only: Springfield Mfg., 104 North Bechtel Ave., Springfield, O. 45501. An established growing company

(36-38)

MACHINE SHOP OPENINGS

We have immediate openings for experienced Machine Setup Operators on the following machines.

N/C TURRET DRILL 1st, 2nd & 3rd shift

N/C TURRET LATHE 2nd & 3rd shift

Applicants for the above jobs should have at least 1 to 3 years experience on these or similar machines.

TOOL GRINDER

Must have 3 to 5 years experience as tool & cutter grinder on drills, taps, form, tools, etc. Will be assigned to 3rd shift after a few weeks on 1st.

MACHINE TOOL REPAIRER

Must have heavy background in repair of machine tools, electrical & mechanical, 3 to 5 years experience, 1st shift.

The above positions offer highly competitive wages, excellent benefits & outstanding working conditions in a modern air conditioned shop located in Southwest Houston.

ANDERSON, GREENWOOD & CO.

5425 S. Rice Ave., Houston, Texas

713-668-0631

equal opportunity employer m/f

OPPORTUNITY FOR

REGISTERED X-RAY TECHNICIANS

We are presently accepting applications. We offer, an attractive salary/benefits program \$500.00 relocation allowance provided. For more information, call or write:

PERSONNEL DEPARTMENT

(919) 323-6924

CUMBERLAND COUNTY HOSPITAL SYSTEM, INC.

P. O. Box 2000

Fayetteville, North Carolina 28302

An Equal Opportunity
Employer M/F

DIE REPAIRMEN MACHINE REPAIRMEN

METAL STAMPING SHOP NEEDS EXPERIENCED JOURNEYMEN DIE REPAIRMEN AND MACHINE REPAIRMEN. EXCELLENT STARTING RATE AND TOP FRINGE BENEFITS.

Apply 9 a.m. - 5 p.m. weekdays or call...

A. Bonkowski, 313-835-6000

FOR SPECIFIC INFORMATION

DAVIS TOOL & ENGINEERING

19250 Plymouth Road

Detroit, Michigan 48228

(36-37)

ELECTRIC ARC FURNACE ENGINEER

Excellent opportunity to work on new process development as an R&D Engineer at our Reduction Research Division in Sheffield, Alabama. A BS or MS in metallurgical or chemical engineering with 1-5 years experience in extractive metallurgy employing electric arc furnaces would be preferred. An electrical or mechanical engineer with arc furnace operation/design experience would also be considered. Please call or send resume to:

Mr. Jack Hamlin
Reduction Research Division

REYNOLDS METALS COMPANY

P.O. Box 1200

Sheffield, Alabama 35660

(205) 383-7141

An Equal Opportunity Employer M/F

FORGING DIE DESIGNER DRAFTPERSONS ENGINEERS

Relocate in Sunny Southern California

A leading manufacturer of aluminum extrusions and forgings has immediate openings for qualified Forging Die Design, Draftpersons/Engineers. We offer an excellent comprehensive benefits package and growth potential in the forging field.

Send resume including salary requirements in confidence to:

MARTIN MARIETTA ALUMINUM

19200 South Western Ave.

Torrance, California 90509

Attn: Personnel Manager

213-328-0660

An Equal Opportunity Employer M/F/H

FOREMAN BROWN & SHARP

BAILEY CONTROLS CO. is a major manufacturer of process instrumentation and control systems. We are seeking a BROWN & SHARP FOREMAN with 3-5 years experience Supervising in a union environment; or, the Lead Operator who has the immediate potential to move into this Supervisory function. Should have knowledge of cam layout and able to instruct and troubleshoot Brown & Sharp automatics. We offer a solid company environment; good pay, and a company paid benefit program. Should you be interested in expanding your career potential contact:

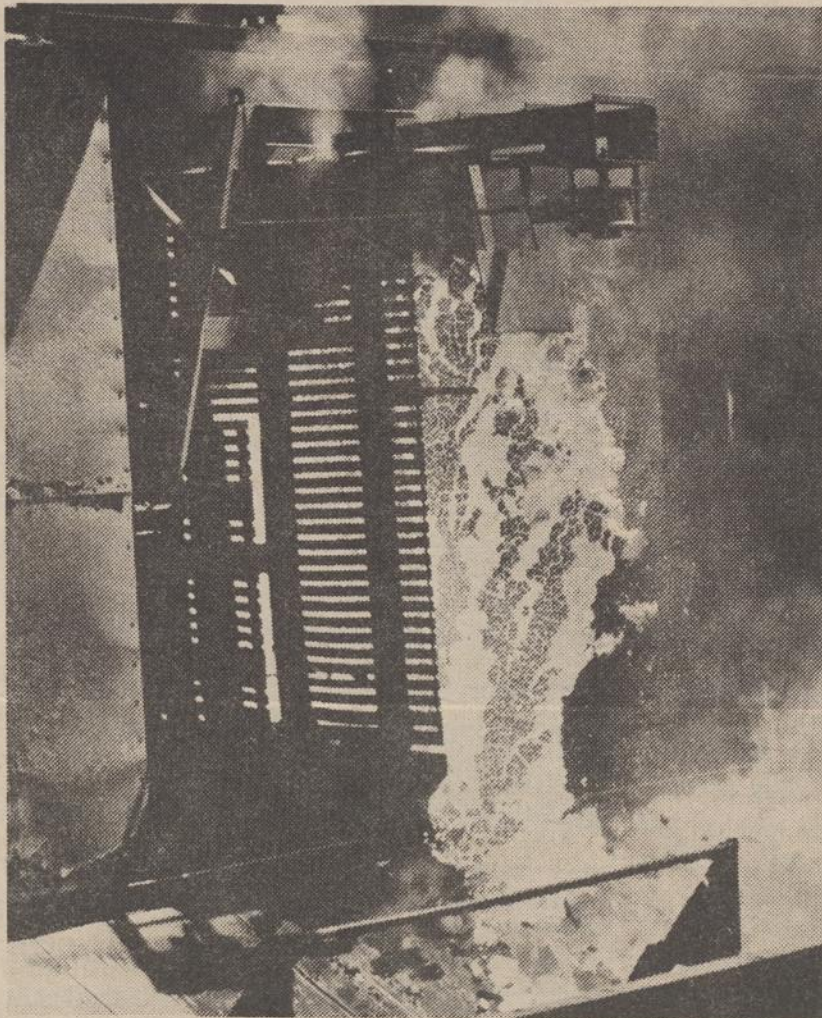
MR. ROBERTS
1-943-5500, EXT. 2595

BABCOCK & WILCOX

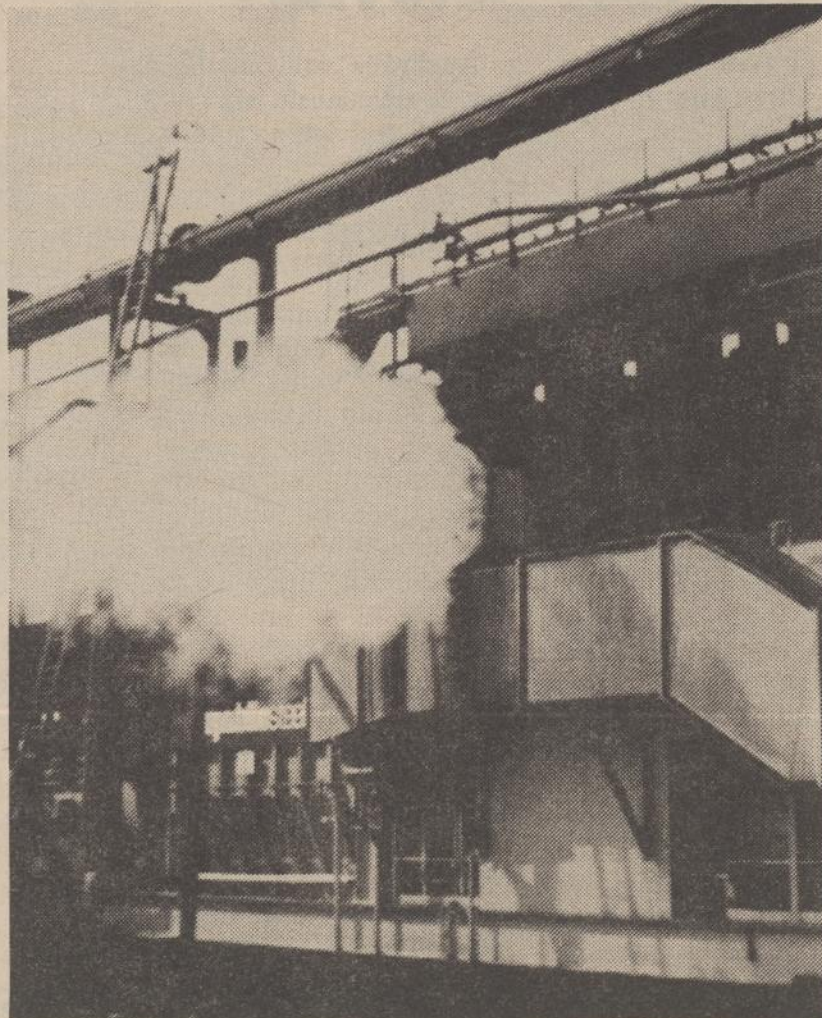
BAILEY CONTROLS CO.

29801 EUCLID AVE., WICKLIFFE, OHIO 44092

Equal Opportunity Employer M/F/H

Koksas yra verčiamas į atvirą atvėsimo vagoną.

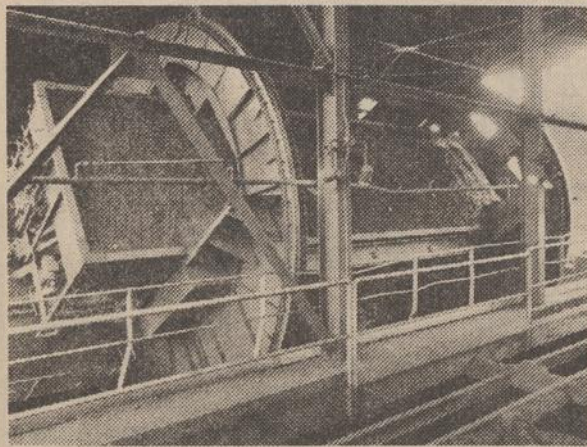

Garai ir išvalytos dujos yra tai kas išeina iš naujo uždaryto atvėsimo vagono.

Mes pakeičiame dūmus į garus.

Koksas vaidina gyvybių rolę plieno gamybos procese.

Jis pagaminamas įkaitinant anglis aklinai uždarytose kokso krosnyse ir tada išverčiamas koksas į atidarytus vagonus atšaldymui ir pervežimui.

Anglis pakeliui į kokso gaminimą.

Tradicinis metodas iki raudonumo karšto kokso išvertimas į atvirus vadonus išmeta į orą dūmus.

Dabar yra geresnis būdas

Republic Steel pradeda naudoti sudėtingą naują sistemą, kuri yra specialiai pritaikinta mūsų operacijai. Ji išsprendžia sunkią problemą kontroliuojant dūmų ir dujų išmetimą iš karšto kokso paruošime ir transportavime.

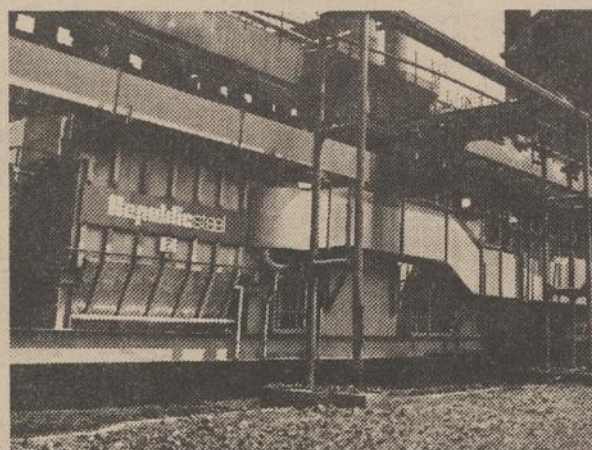
Ši sistema išspręs vieną iš sunkiausių problemų naudojan paskiras, tačiau giminingas dalis. Uždengtą kokso išmetimo

taką. Uždengtą vėsimo vagoną ir savistoviai veikianti durų valymo vagoną.

Štai kaip veikia.

Pirma, teleskopine sekcija uždengtu taku koksas išverčiamas į vėsinantį vagoną. Tada likusi atvira sekcija uždengiama judinančiais plieno dangčiais.

Laike išvertimo, 10 tonų kokso stumiamas per kokso taką į uždarą vagoną.

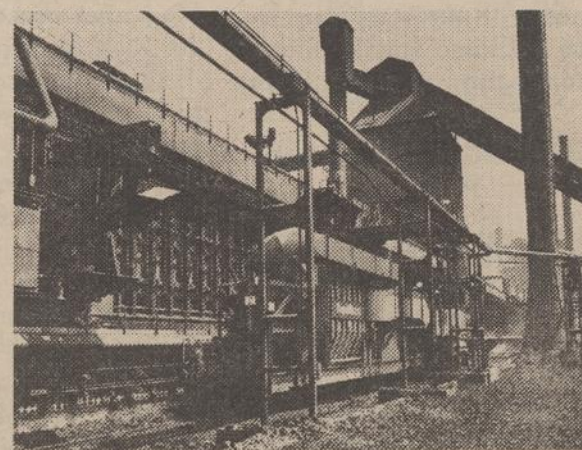

Pirmas iš mūsų multi-milijoninio dolerių atvėsimo vagonų.

Dūmai ir nešvarios dujos eina per šlapią dujų valyklį, esantį dujų valymo vagone, kur dujų dalelytės pašalinamos.

Daugiau pakelyje.

Republic Steel nauja čia pat vietoje vėsimo vagono ir dujų išmetimo kontrolės sistema yra pritaikyta efektyviai kontroliuoti išmetamąsias liekanas.

No. 1. Kokso gamykla Republic Steel's Clevelando distrikte.

Mūsų 7 milijonų dolerių vėsimo vagonų sistema. Tai kainuoja maždaug tiek pat kiek RTA nauja 143 autobusų "Better Buses" flotilė.

Vienas vagonas jau veikia. Yra užsakyta daugiau. Mes planuojame panaudoti šią naują technologiją visoje kokso gamyboje Clevelande artimoje ateityje.

Žinoma, tai yra svarbus žingsnis mums. Ir jums. Tai yra kitas būdas Republic pastangų, kad Clevelandas būtų geresnė vieta mums visiems.

Republicsteel

Floridos lietuviai

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Nors šiuo metu dar ne visi lietuviai yra sugrįžę iš šiaurės, ar net kitų kontinentų, kur praleidžia vasarą, LB Apylinkės valdyba jau pradeda vykdyti savo parengimų kalendorių.

Š. m. rugsėjo 24 d., 1 v. p. p., Deefield Beach Chamber of Commerce salėje, 1601 E. Hillsboro Blvd., prie pat tilto per Intercoastal kanalą, vakarinėje pusėje, rengia Tautos šventės minėjimą-pobūvį su vaišėmis, kurias paruoš valdybos ir apylinkės narės. Kviečia dalyvauti visus čia esančius lietuvius ir apie savo dalyvavimą malonėkit pranešti iki rugsėjo 19 d. Nijolei žūtautienei, telefonais: 781-8155 arba vakarais 566-5270. Bus ir loterija, kurios pelnas bus skiriamas jaunimo lituanistiniam švietimui.

Iki šiol suruošti parengimai įgalino valdybą iš gauto pelno skirti aukas įvairiems lietuviškiems reikams, kaip pav. Vasario 16-sios gimnazijai, ALKAI Putname, saviems laikraščiams ir t. p.

Jau du sykiu suruoštos bendros Kūčių vakarienės ir pereinamais metais suruoštas Naujų Metų sutikimas praejo su dideliu pasisekimu, taigi Valdyba ir šiemet ruoš šiuos parengimus savo apylinkės nariams ir lietuviams turistams, kurie suvažiuos Kalėdų šventės praleisti Floridoje. Visi jau iš anksto labai nuoširdžiai kviečiami dalyvauti. Prašom sekti spaudą dėl Kūčių vakarienės ir Naujų, 1979-tų Metų sutikimo smulkesnių informacijų. (bvs)

SPAUDOS IR ŠVIETIMO PARAMA

LB Palm Beach apylinkės valdyba, įvertindama labai pasunkėjusią spaudos finansinę padėtį, paskyrė paramą po 25 dolerius šiai mūsų spaudai: Dirvai, Draugui, Darbininkui ir Tėviškės žiburiams. Apylinkės valdyba reiškia nuoširdžią padėką šiai spaudai už jos patarnavimus, talpinant šios apylinkės įvairią korespondenciją.

Apylinkės valdyba daro žygius artimiausiu laiku sukelti lėšas švietimo ir kultūros reikams.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Apylinkės valdyba jau anksčiau yra nutaręs rengti Naujų 1979 metų sutikimą. Vasaros metu yra pagaminus gražius pakvietimus, kuriuose įrašyta, kad Palm Beach apylinkės valdybos ruošiamas Naujų metų sutikimas įvyks š. m. gruodžio 31 d., prasidės 9 val. vak., puikioje Colonades viešbučio balių salėje, Singer Island, apie 5 mylios į pietus nuo Juno Beach, ant gražaus Atlanto kranto. Bus patiekiamas puiki vakarienė, šampanas. Veiks ir baras. O šokiams gros Chicagoj labai pagarsėjęs Vyčio orkestras, vadovaujamas Jono Šalnos. Jo tėvai dr. Jonas ir solistė Janina Šalnai čia Juno Beach yra nusipirkę vieną iš gražiausių kondominiumų butą. Ir čia atvyksta praleisti žiemos sezoną.

Taip pat čia turi nusipirkti butus dr. Antanas ir Birutė Čiuriai, dr. Avižonis, dr. Jauniškienė, dr. Domijonaitis, dr. Griniotienė, dr. Balukas, Vladas ir Uršulė Civinskai ir kt.

Kaip gražu, kad chigagiškiai ir čia pas mus sutikdami Naujus metus turės savo taip labai pamėgtą Vyčio orkestrą.

Mums vietiniams ir ypač svečiams atostogautojams iš šiaurinių valstijų ir iš Kanados bus reta, tokia miela, pirma proga prie tokio garsaus orkestro sutikti čia Floridoje Naujus metus.

Žiemos sezono atostogautojai moteliuose jau daro rezervacijas. Visiems, kurių turi adresus, valdyba siunčia Naujų metų sutikimo pakvietimus. Visi tie, kurie negaus pakvietimų, maloniai prašomi dėl rezervacijų kreiptis į bet kurį valdybos narį.

Šiuo metu LB apyl. valdybą sudaro: pirm. Zigmas Strazdas, vicepirmininkas Aldona Biliūnienė, Albina Jakūbauskienė, Povilas Mikšys, sekr. Alfonsas Pilipavičius, išd. Adolfas Šalkauskas, kartotekos vad. Liucija

Petrikonienė. Telefonai — Strazdo 305-626-7406, Piliapavičiaus 305-626-0128.

DAIL. PETRIKONIO TAPYBOS KURSAI

Spalio mėnesį prasidės dail. A. Petrikonio tapybos kursai. Norintieji šiuos kursus lankyti prašom kreiptis Petrikonį Juno Art Gallery, telef. 305-626-2293.

BAŽNYTINIS KOMITETAS

Palm Beach lietuvių bažnytinis komitetas, kurį sudaro pirm. Vytautas Biliūnas, Paulina Balčiūnienė ir Elena Mikšienė, yra atsistatydinęs. Naujas komitetas bus renkamas, o gal tas pats perrinktas, spalio 1 d., sekmadienį, tuoj po lietuviškų pamaldų, šv. Povilo parapijoje ssalėje.

P. Mikšys

MACHINISTS

#1 Supplier of automatic riveting equipment to air craft producers. World wide needs the following experienced machinists for operating Boring Mills, Mills, Shapers, Planer & Lathes. Must read blue prints & do set ups.

EXCELLENT WAGES, FRINGES — LIFE INSURANCE, MAJOR MEDICAL PRESCRIPTION PLAN, DENTAL, PENSION, PAID VACATION & MORE. Evening & Saturday try out can be arranged.

Call 716-876-9685

GEMCOR

785 Hertel Ave., Buffalo, N.Y. (36-38)

FITTERS—\$7.85 PER HR.
WELDERS—\$7.38 PER HR.

We are looking for persons with 2 yrs. minimum exp. in the areas of pipe, plate fitting and 3-position welding. Excellent benefits. Apply in person between 9 a.m. - 12 noon.

PATERSON-LEITCH CO.

900 EAST 68TH STREET
CLEVELAND, OHIO

Equal opportunity employer (34-40)

PIPERFITTERS INSTRUMENT FITTERS WELDERS PIPE WELDERS IRONWORKERS MILLRIGHTS

For Buckeye Cellulose Corp. annual plant shut down, Sept. 18 to Sept. 23. Perry Fla., 10 hours days, time & half for overtime. Travel allowance.

Call Collect 8:00-5:00

904-584-0112 or 0491 or 0494

E. M. WATKINS & CO.,

EOE (34-36)

OPPORTUNITY FOR OFFICE PERSONNEL

Must be able to type, do clerical work and answer telephone. Excellent working conditions.

Call M. KELLY

313-353-8400

(31-37)

MACHINIST

MUST BE EXPERIENCED ABLE TO SET UP AND OPERATE. DAYS, HOURLY RATE. EXCELLENT FRINGE BENEFITS.

MCM

1432 E. 47th ST. 216-881-1280 (34-43)

TURRET LATHE

MUST BE EXPERIENCED ABLE TO SET UP AND OPERATE. DAYS, HOURLY RATE. EXCELLENT FRINGE BENEFITS.

MCM

1432 E. 47th ST. 216-881-1280 (34-43)

NEEDED

DEUTZ ENGINE MECHANICS

WISCONSIN MECHANICS INGERSOL — RAND

COMPRESSOR MECHANIC

AND

1st CLASS FABRICATORS

GOOD BENEFITS

Call Willie

HARLEY INDUSTRIES

4427 W. 12th St.

Houston Texas 77055

713-686-8621

(36-45)

MAINTENANCE MECHANICS

Immediate openings are available for experienced Mechanics to perform general maintenance and repair of automatic high speed bottling equipment. One to 3 years Mechanical experience required. We offer stable employment, competitive wage and benefit program. For appointment call:

HEUBLEIN, INC.

2500 Enterprise Drive

Allen Park, Mich. 48101

313-271-3100

An Equal Opportunity Employer M/F (36-39)

Wanted 1st Class Skilled MACHINE REPAIR

and/or

MACHINE REBUILDER

GOOD BACKGROUND IN ELECTRICAL AND HYDRAULIC WORK. EXCELLENT PAY AND FULL BENEFITS.

APPLY IN PERSON:

PBM COMPANY

126 Groesbeck

Mt. Clemens, Mich. 48043

313-469-8336

Equal Opportunity Employer (36-42)

FOREMAN

For Gear Works Division of Oklahoma City manufacturing company. 5 years experience as Manager or Foreman in gear shop. Experienced in Spur Helical Worms, Broaching-Keyway, Cutting etc. Excellent chance for promotion to Manager. Also needed, Lead Machinist Come live in Oklahoma City—clean air, open spaces, low living costs & friendly people. Call collect (405) 236-3036 Weekdays 8-4. Mr. LUNG.

Equal Opportunity Employer M/F (34-43)

OPPORTUNITY FOR MUD LOGGING ENGINEERS UNIT MANAGERS ASSISTANT MANAGERS

With Gulf Coast experience and geopressure detection experience. ALSO MUD LOGGING COMPUTER OPERATORS

Top wages, hospitalization, paid vacation, & bonus. Apply call or write:

DATA LOG INC.

P. O. DRAWER P

LA PLACE, LOUISIANA 70068

PHONE 504-536-4143 (33-37)

Opportunity for Journeymen

TOOL MAKERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. With journeyman papers for good position as tool maker in one of Iowa's leading die building shops. Good, clean working conditions. Top tool maker pay, \$9.99 w/top benefits, 2 weeks vacation after 1st year.

APPLY CALL OR WRITE TO:

PROGRESSIVE TOOL

CO., INC.

P. O. Box 656

Waterloo, Iowa 50704

219-234-6619 (32-37)

WANTED JOURNEYMEN

MAINTENANCE

AND

TOOL AND DIE MAKERS

8 years proven experienced required. Positions available immediately for 1ST & 2ND SHIFT.

Good pay, excellent benefits, steady work, & ample overtime available. Contact BILL JOHNSTONE

GULF & WESTERN

MFG. CO.

5511 Telegraph Rd.

Toledo, Ohio 43612

And Equal Opportunity Employer (33-42)

Wanted Journeymen

or

1st Class Skilled

MACHINISTS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance.

DAYS — PERMANENT — OVERTIME — AND FRINGE BENEFITS.

STANSPEC CORP.

13600 Deise Ave.

(Near Shoreway & E. 140th St.)

Cleveland, Ohio 44110

(29-37)

Are you interested in the Cloistered Life?

Write to: Dominican Nuns
802 Court St.
Syracuse, NY 13208

MILLRIGHTS

Immediate openings available for experienced millrights. Applicants must be familiar with the repair, installation & inspection of industrial equipment. Should also be able to work with various hand powered tools, perform welding & burning skills & be able to read blue prints.

Salary commensurate with qualifications which includes a comprehensive employee benefit program. Minimum rate per hour \$7.64.

For applications contact:

EMPLOYMENT OFFICE

219-944-3416

Between 8 A.M. & 5 P.M.

OR

Mail Resume to:

One North Buchanan St.

Gary, Ind. 46402

GARY WORKS

An equal Opportunity Employer (30-39)

Kai kainos eina aukštyti,
dabar pats geriausias laikas
investuoti bei apsigyventi —

FLORIDOJE

JOHN (JONAS) PASKUS

atstovaujantis didžiausiai ir seniausiai nekilnojamo
turto įstaigai pietų Floridoje, mielai jums patarnaus.

The Keyes Co.

REALTORS

3640 N. Federal H-way, Pompano Beach, Fla. 33064,

Istaigos telefonas 1-305-782-4422

Vakarais ir nedarbo metu: 1-305-946-4389

Šaulių pobūvyje atlikę meninę programą N. Brazulienė, G. Karsokienė ir J. Kazėnas.

Clevelando Žalgirio šaulių kuopos šauliai ir šaulės apdovanoti žyminiais: Iš kairės: F. Navickas, D. Vaičiūnas, O. Čiuprinskienė, E. Šarkauskienė, I. Muliolis ir žyminius įteikę šaulių sąjungos pirm. R. Milkovaitis ir kuopos pirm. B. Nainys. J. Garlos nuotr.

VYT. IZBICKAS BALTUOSE RŪMUOSE

Inž. Vytautas Izbiaskas iš Bostono, Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos pirmininkas, š. m. rugpjūčio 31 d. lietuvių atstovavo Baltuose Rūmuose prezidento Jimmy Carter sušauktoje konferencijoje energijos konservavimo klausimais. Konferencijoje, kurioje dalyvavo 100 specialiai parinktų technologi-

jų, prekybos ir viešojo gyvenimo vadovų, pranešimus pateikė JAV Energijos departamento sekretorius J. Schllessinger, Baltųjų Rūmų patarėjas prekybos ir infliacijos kontrolės klausimams Robert Strauss ir JAV-bių prezidentas J. Carter. Konferencija pagrindinį dėmesį skyrė natūralaus gazo įstatymo pravedimui ir ekonominiams rūpesčiams susijusiems su dolerio vertės kritimu bei infliacija. Prezidentas Carter prašė kon-

ferencijos dalyvius, o per juos ir Amerikos visuomenę, paremti minimo įstatymo pravedimą JAV Kongrese, jo narius įtaigojant už įstatymą balsuoti.

V. Izbiaskas turėjo galimybę prez. Carter pateikti du klausimus liečiančius dabartinės JAV administracijos visuotinę energijos politiką ir branduolinės energijos technologinį vystymą taikiems tikslams. Po dvi valandas trukusios konferencijos, įvyko priėmimas jos dalyviams. Konferencijai platų dėmesį skyrė spauda. Stebėjusieji tos dienos žinias televizijoje galėjo atpažinti ir inž. Izbiaską. Inž. Izbiaskui pakvietimas

dalyvauti Baltųjų Rūmų konferencijoje buvo gautas tarpininkaujant JAV LB Krašto valdybai. JAV LB Kūrimosi laikotarpyje V.

Izbickas aktyviai reiškėsi LB Tarybos ir Bostono apygardos veikloje, kuriai pirmininkavo. Šiuo metu jo dirbama Chas. T. Main, Inc.

Ką sako atominių jėgainių kaimynai?

Davis-Besse atominė elektros jėgainė dabar veikianti netoli Port Clinton, Ohio ir Perry atominė elektros jėgainė statoma North Perry yra rezultatas The Illuminating Company ilgalaikio planavimo užtikrinimui Northeast Ohio energijos atsarga 1980 m. ir po to.

"NUCLEAR POWER COMES TO OHIO" yra naujas filmas, kuris pristato pasisakymus ohioiečių gyvenančių arti jėgainių. Šis filmas nuveda tiesiog į atomo kontrolės patalpas... diskutuoja apsaugos sistemas... parodo kaip šios švarios sėkmingos jėgainės dirba... kaip jos pristato gyvybinę energiją namams, prekybai ir pramonei.

Jūs taip pat aplankote Rowe, Massachusetts — viena iš daugelio vietų Amerikoje, kur atomu varomos elektros jėgainės jau priimtose kaip geri kaimynai.

ŠIS NAUJAS FILMAS NATURALIAI SUKELIA ŽIŪROVŲ INTERESĄ JŪSŲ GRUPĖS SEKANČIAME SUSIRINKIME IR yra veltui!

Užsakymai parodomui šio 16m/garsinio/spalvoto filmo be mokesčio, ar gauti paskaitininką kurio nors kitu klausimu — skambinkite mums: 623-1350, ext. 696, arba skambinkite į kurią nors Illuminating Company įstaigą.

The Speakers Bureau
A COMMUNITY SERVICE OF
The ILLUMINATING Company

andré duval

šios dienos grožio salonas
su vakar dienos kainomis

Viskas vėliausios
mados pas
Andre Duval...

Patrauklus naujas dekoravimas, patys naujausi įrengimai ir geriausiai už viską, mūsų einančios su diena talentingos patarnautojos, kiekviena iš jų eksperte technikoje ir stiliuje.

Taip viskas seka šios dienos reikalavimus, išskirus kainas...

Shampoo &
Styleset \$4.35
not \$8.00

Haircutting \$4.85
not \$8.50

BLOWER CUT & STYLING only \$8.85

Marie Ames
SOFT VELVET
Perm
\$12.95
not \$17.50

Frosting \$17.50
not \$30 cup
or
cap

Sale of Beauty \$9.95
Special — the famous
Nutra Perm complete
with cut.

Incl. cut
UniPerm \$16.99
The great new wave
that's pre-programed
for beautiful results
every time \$30.00 at
most salons.

Permanent Eyelashes, individually applied, \$15
The marvelous No Set Perms, from only \$10.95
by Hibner, Helene Curtis.

No rollers, no pin curls, ever again!
Jeigu jūs dar nebandėte mūsų saliono, jūs prarandate puikų grožio pažinimą. Nieko nėra ką jūs galėtumėte prarasti — ir jeigu jūs neesate patenkinta mūsų stiliumi, sąskaita nebus pristatyta.

Yra kuklus 60 c. papildomas mokestis
visai sumai.

Penktadienį ir šeštadienį 60 centų daugiau.

EAST
• 406 Euclid Ave., 2d F. 781-3161
• Southgate, 5899 Warrensville, 663-6346
• Severance Center, 382-2600, 382-2569
• Shoregate, 944-6700,
• Mentor, 255-9115, next to Zayre's Lake Shore Bld.

WEST
• Opposite Southland, 845-3400
• Opposite Westgate, 333-6646
• Parmatown, 884-6300
• Sheffield Center Lorain 233-7211 233-8020
Elyria 324-5742

Clevelando Lietuvių Namai.

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMŲ PENKERIŲ METŲ SUKAKTIS

Prieš penkeris metus, 1973 rugpjūčio 19 buvo atidaryti naujieji Lietuvių namai East 185 gatvėj. Jie pakeitė Superior ave. buvusią Lietuvių draugijų salę, kuri sudegė 1970 metais.

Jau penkeri metai jie tarnauja lietuviams. Daug žmonių čia klausėsi koncertų, paskaitų, pranešimų, atšvėsta vestuvių, sukakčių ir įvairiausių šimtų švenčių, pagerbimų. Klube ir Gintaro valgykloje šimtai malši-

na alkį ir troškuli. Jaunimas renkasi į savo kuklią pastogę. Čiurlioniečiai repetuoja, švenčia savo sukaktis ar kiti jų jaukias patalpas naudoja.

Lietuvių namai judri ir gyva institucija Clevelando lietuvių gyvenime. Lietuviai jais didžiuojasi ir jaučiasi laimingi, turėdami nuosavą, patogią, reprezentacinę pastogę. Nedaug etninių grupių tegali džiaugtis tokiais nuosavais pastatais. Lietuviai juos išgijo, pirkdami akcijas. Šiuo metu Lietuvių namai vertinami per 400,000 dol.

Šią sukaktį rengiamasi gražiai atšvęsti spalio 6-8 dienomis, penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį.

Penktadienio vakare nuolatiniams Gintaro ir klubo lankytojams bus servuojama vakarienė didžiojoje salėje. Gros orkestras. Norintieji galės pasišokti.

Šeštadienį, 6:30 vak. kokteiliais bus pradėtas banketas didžiojoje salėje, Petro Maželio specialiai išdekorotoje klasikiniame graikų — romėnų stiliuje. Banketo metu bus įteikta ir antroji Lietuvių Amerikos piliečių visuomeninė-kultūrinė tūkstanties dolerių premija. Pirmoji premija buvo paskirta Vacui Rociūnui. Bus pagerbti ir Lietuvių namams ir bendrai Lithuanian Village nusipelnę asmenys. Vaisės ruošia Gintaro val-

gyklos vyr. šeimininkė. Šokiams gros Sam Finger orkestras. Pobūvin visi maloniai kviečiami. Rezervacijos reikalais prašoma kreiptis į Romą Tatarūniene, tel. 531-5924.

Sekmadienį pamaldos abiejose lietuvių bažnyčiose, prisimenant mirusius ir gyvuosius šios bendrovės darbuotojus. Po pamaldų visi kviečiami į Lietuvių namus, kur galės papietauti, arba tikėtai užkasti, atsigerinti, pažiūrėti čiurlioniečių patalpose ir didžiojoje salėje parodas iš Lietuvių namų ir Lietuvių salės istorijos.

Esant geram orui, numatoma pastatyti stalų ir laukę. Laukiama ir amerikiečių visuomenininkų, su kuriais bus gera proga susipažinti.

Visam sukakties minėjimui sudarytas komitetas, kuriam vadovauja dr. Danielius Degėsys. Dabartinis Lietuvių namų direktorių tarybos pirmininkas yra Juozas Stempuzis. (vr)

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Rugsėjo 3 buvo pakrikštyta Ingridos ir Romo Bublų dukrelė Vytautė Gaja. Krikšto tėvais buvo Nijolė Kašubienė ir inž. Algimantas Gečys. Krikšto apeigas atliko laike Šv. Mišių kunigai Kijauskas, Kidykas ir Žemaitis. Vakare puotoje Bublų gražioje sodyboje dalyvavo virš 100 svečių, jų tarpe buvo nemažai ir iš kitų miestų. V. Bačevičiaus nuotr.

HEAVY GENERAL FACTORY LABOR

We are a Cleveland based firm looking for individuals with previous factory experience & a good employment record. We offer a good starting rate and benefits.

Applicants will be taken from 1:30 p.m. until 4:30 p.m. on Friday, September 1st, 1978.

APPLY IN PERSON AT

CLECON INC.

4500 LEE ROAD
CLEVELAND, OHIO 44104
(36-37)

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Telefonas (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SĄŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.

Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

WOODHAVEN STAMPING PLANT
Has Immediate Openings for Qualified Journeymen

TOOL and DIE WELDERS

APPLY EMPLOYMENT OFFICE

1-75 and West Road, Monday thru Friday

7:30 A.M. thru 4:00 P.M.

WOODHAVEN STAMPING PLANT

Trenton, Michigan 48183

An Equal Opportunity Employer

(31-37)

MOKAME AUKŠČIAUSIA NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$1,000
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$1,000
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$1,000
18 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$1,000
72 mėnesiams

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas iš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuosimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamos tik reguliarius santaupų knygutės nuosimtis (5 1/4%).

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/4%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori.

Nuosimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.
MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS
PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA ŠEŠTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street
481-8552

6712 Superior Ave.
431-2497

13515 Euclid Ave.
681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

32800 Center Ridge Road
779-5915

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

DIRVAI PAREMTI KONCERTUI-BALIUI ARTĖJANT

Kartą į metus ALT S-gos skyrius Clevelande suruošia "Dirvos" nauda balių su atitinkama programa. Šiais metais bus, ypatingai, šaunus balius nes ir meninei programai atlikti yra pakviestas Detroito mergaičių vokalinis ansamblis muz. St. Slizio vedamas. Tuo duodama proga jaunimui savo veikla pasireikšti, taip pat, susipažinti su kitų vietų lietuvių jaunimu, kas yra ypatingai svarbu lietuviybės išlaikymui. "Dirvai" paremti parengimuos žmonės visada gausiai atsilanko, nes rengėjai stengiasi, kad svečiai būtų patenkinti ir nesigailėtų įmokėję įėjimo auką. Reikia pasakyti, kad "Dirvos" baliai daro elegantišką įspūdį. Vienas svečias iš Vak. Europos pripuolamai dalyvavęs praeitų metų baliuje, buvo paklaustas kaip patiko? Jis atsakė, kad tai buvo puošnus balius, ypač, išskirtinai gražiai atrodė ponių balinis apsirengimas.

Šiam (rugsėjo 23 d.) baliui yra pakviestas "SLOBODA" šokių orkestras iš penkių asmenų. Pakeitimas padarytas vietoj Strimačio orkestro, anksčiau paskelbto, nes Strimačio orkestro dalyviai turi dalyvauti "GRANDINĖLĖS" šokių išvykose.

Tad kviečiame į koncertą-balių svečius gausiai dalyvauti ir tuo paremti mūsų laikraštį "DIRVĄ".

Stalų organizuotojai arba

DIRVAI PAREMTI KONCERTAS-BALIUS

RENGIAMAS AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS
CLEVELANDO SKYRIAUS

ĮVYKS Š. M. RUGSĖJO MĖN. 23 DIENĄ LIETUVIŲ NAMUOSE
(VIRŠUTINĖJE SALĖJE) CLEVELANDE.

Programoje: DETROITO MERGAIČIŲ VOKALINIS ANSAMBLIS, muz. ST. SLIZIO vedamas.
šokiams gros SLOBODOS orkestras.

Maistas GINTARO restorano, paruoštas KRISTINOS BILIŪNIENĖS priežiūroj. Bus duodami gėrimai ant stalų. Veiks baras.

PRADŽIA 7 VAL. VAK.

Bilietai kaina \$12.50

Bilietus prašom užsakyti iš anksto pas šiuos asmenis: K. Karalį telef. — 229-2419, A. Jonaitį — 531-4608, V. Stuogį — 486-2387, D. Ramonienę — 481-6562 ir E. Maslauskienę — 692-1921.

ALT S-GOS CLEVELANDO SKYRIUS

pavieniai asmenys, prašomi kreiptis į skelbime išvardintus asmenis.

ALT S-gos Clevelando
Skyriaus Valdyba

• Sesuo Paulė, jau kelio metai metų vadovaujanti mergaičių vasaros stovykloms Dainavoje, dabar gyv. Toronte, Ingridos Bublinskės lydimą aplankė Dirvą ir padėjo už talką reklamuojant mergaičių stovyklas. Kartu Dirvą pamatė pirmą kartą ir Vytutė Gaja Bublinskė, kurios krikštynose rugsėjo 3 d. dalyvavo virš 100 svečių.

• Tarptautinis festivalis, užbaigiantis vasarą Blossom Music centre įvyksta rugsėjo 16 d. Bus dviračių lenktynės milžiniško baliono iškėlimas ir įvairių tautybių paruošti valgių bufetai.

Jau aštuntus metus ruo-

šiamas festivalis paremti Blossom ir Clevelando orkestrą. Festivalis prasidės 11:15 val. ryto 25 mylių dviračių lentynėmis.

Publika galės gardžiuotis įvairiausiais valgiais ir gėrimais, veiks tautybių restorani. Apsilankę nesigailės. Bilietai po 5 dol., įskaitant už \$1.50 tiketus vyrai, sūriui...

• Ed. ir J. Stepai Dirvai atsiuntė linkėjimus iš Las Vegas, kur atostogauja. Rašo, jei prie ruletės nusišypsos laimė, neužmirš ir Dirvos.

• Viena pasaulio diena šiais metais bus minima rugsėjo 24 d. Ukrainiečių kultūriniame darželyje. Pradžiai 2 val. p. p. Dalyvauja visos turybės turinčios Liberty Blvd. savo kultūrinius darželius. Jų tarpe ir lietuviai.

• Juozas Stempužis Tėvynės Garsų radijo valandėlės redaktorius grįžo iš atostogų kurias praleido Floridoje, ir vėl įsijungė į visuomeninę veiklą. Atostogų metu valandėlę redagavo Algis Rukšėnas.

• LKVS "Ramovė" Clevelando skyriaus valdyba širdingai dėkoja nariams, jų šeimoms ir Clevelando lietuvių visuomenei, už atsilankymą į surengtą žurnalui "Karys" paremti gegužinę.

Ypatinga padėka garbės narei I. Plechavičienei už atsiųstą didelę piniginę auką. Loterijai daiktų aukotojams šiupiniams, Stuogienei, Smelstoriams, Z. Taručiai, V. Gelgotui ir Lietuvių Piliečių Klubui.

Kartu valdyba praneša, kad gautas pelnas pasiųstas žurnalui "Karys", auka Tėvynės Garsų radijo valandelei, Dirvai ir Draugui.

• LKVS Ramovė Clevelando skyriaus valdyba Dirvai paremti atsiuntė auką 20 dol. Ačiū.

CLEVELANDO LIETUVIŲ GOLFO KLUBAS
PLEČIA VEIKLĄ

Š. m. rugsėjo 2 d., šeštadienį Clevelando lietuviai golfininkai turėjo draugišką tarp miestines rungtynes su Detroito lietuvių golfininkais. Susitikimo vieta buvo parinkta pusiaukelėje tarp abiejų miestų — Oak Harbour, Ohio, golfo laukuose.

Rungtynės praėjo labai draugiškoje ir entuziastingoje nuotaikoje ir visi dalyviai pareiškė norą, kad tas susitikimas pasidarytų tradiciniu — kiekvienais metais.

Pereinamąją taurę laimėjo Detroito klubas. Clevelandiečiai labai rimtai nusistatę iškovoti kitais metais.

Pavienės dovanos buvo įteiktos: Už geriausią rezultatą — Stibiui (Detroit). Senorių grupėje — V. Vaičiūčiui (Cleveland). Tiksliausias smūgis — V. Vaičiūčiui (Cleveland) ir Andrus (Cleveland). Ilgiausias smūgis — Jogai jr. (Cleveland).

Tikimasi, kad ateityje clevelandiečiai golfininkai suorganizuos panašų susitikimą su Toronto lietuvių golfininkais.

• Patria prekybos namuose 794 E. 185 St. Clevelande, galima įsigyti naujų maisto produktų bei dovaninių reikmenų. Turime naujų knygų, plokštelių, lietuviškų sveikinimo kortelių ir eilę kitų prekių. Prašome atsilankyti. Tel.: 531-6720.

Lietuvių grožio salonas SILVER SHEAR — Hair Fashion, 687 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119, tel.: 486-1210.

NATIONWIDE INSURANCE
Nationwide is on your side

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

PARDUODAMAS NAMAS

Parduodamas colonial mūrinis namas už E. 200 gatvės. Pilnas rūsys, 1½ vonios, valgomas kambarys, 2 mašinų garažas. Puikiai stovyje. Virš \$40,000. Skambinkite 951-2123.

Justine
HILLTOP REALTY

(35-37)

SUMMER'S FINAL FLING
blossom
music center's
**INTERNATIONAL
FESTIVAL '78**
Enjoy the charm of an Old World Fair

SATURDAY, SEPTEMBER 16

11:15 a.m. European Style Bicycle Race
1-8 p.m. Wines, Cheeses, Ethnic Performances
8-10 p.m. Dancing To the Sounds of Johnny Singer's Orchestra

Imported Beer • Ethnic Foods • French Sidewalk Cafe
German Beer Garden • Mexican Fiesta • Greek Pastries

Precision Skydivers • A Giant Hot Air Balloon
Karate Demonstrations • Children's Puppets
Performances by Area Nationality Groups • And More

Internationally renowned wines and cheeses, personally selected by Pat O'Brien of Shaker Beverage and Russell Vernon of West Point Market... SERVED BY YOUR FAVORITE RADIO AND TV PERSONALITIES.

Advance Ticket Sales \$4 adults (\$5 at gate) \$1 children under 12. Ticket price includes coupons toward purchase of wine, beer, cheese and soft drinks.

EACH DOLLAR MATCHED!!

Proceeds from this BENEFIT performance will be matched by The Bingham Foundation, The National Endowment for the Arts, and the Mellon Foundation and will be applied toward the Blossom Endowment Fund.

DIRVA

KANADIEČIŲ DĖMESIUI

Siunčiant prenumeratą, ant pašto perlaidų ir čekių būtinai žymėkit, kad būtų išmokama US dolerio kursu, nes esant skirtingam keitimo kursui, vietoj 13 kanadiškų dolerių mes gauname tik US 11.25 dol.

LIETUVIS MILIJONINĖS BENDROVĖS PREZIDENTAS

Jonas Gražvydas Rūtenis, 41 m. amž., newyorkiečių lietuvių Jono ir Veros Rūtenių sūnus, iki šiol buvęs viceprezidentu May Design and Construction bendrovės St. Louis, Missouri, dabar paskirtas tos bendrovės prezidentu. Bendrovės šių metų biudžetas yra 140 milijonų dolerių.

DĖMESIO "BRIDGES" PRENUMERATORIAMS:

Persikėlus apylinkės izdininkui Jonui Jankui į naują nuolatinę gyvenvietę, naujasis BRIDGES žinia-

raščio administracijos adresas yra:

BRIDGES — Lithuanian American Newsletter, c/o J. Jankus, 84-55 86th Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421.

Prašome prenumeratos mokesčius siųsti tik šiuo adresu, ne anksčiau spaudoje skelbtu. Jei kam yra grįžę laiškai siųsti senu adresu, prašome persiųsti į čia minėtą adresą. Prenumeratas metams \$3.00.

SUBATVAKARIS VASARIO 16 GIMNAZIJOS NAUDAI

Tradicinis subatvakaris Vasario 16 gimnazijos naudai ir lietuvių jaunimui Vokietijoje paremti įvyko Venclauskių sodyboje rugsėjo 9 d. Dalyvavo daug svečių iš Waterburio ir tolimesnių vietovių.

• Lietuvių Fondo vadovybė, įvertindama spaudos, radijo ir LTV talką, organizuojant pagrindinį Lietuvių

Fondo kapitalą, iš 1978 administracinių išlaidų, paskyrė simbolinę paramą.

Spaudos, radijo ir LTV žmonių talkos dėka, Lietuvių Fondo išaugo kapitalu ir tapo reikšminga lietuviška institucija. Gaunamas kasmetinis pelnas atiduodamas švietimo, kultūros, jaunimo ir kitų lietuviškų reikalų ugdymui.

Lietuvių Fondo vadovybė dėkoja visiems laikraštininkams už pareityje parodytą prielankumą ir prašo paramos ateityje.

Visų bendromis pastangomis, surinksime antrą milijoną, o gautą pelną panaudosime lietuviybės išlaikymui.

Dirva dėkoja Lietuvių Fondo vadovybei už atsiųstą paramą.

• Rimvyda ir Michael Reilly, gyv. Laramie, Wyoming, atnaujindami prenumeratą, pridėjo Dirvai paremti auką 37 dol.

Ačiū.

• Vytautas R. Plukas, Kalifornijos istorikas, išrinktas į Santa Monikos miesto Istorinių Paminklų Komisiją keturių metų kadencijai. Jis yra Security Pacific Banko istorikas-specialistas ir veiklus Santa Monikos Amerikos Lietuvių Klubu narys.

• Santa Monicos lietuvių klubo piknikas įvyko ne Marcelės Vašnienės, (Dirva, Nr. 34), bet Marcelės Vaičienės sodyboje. Dėl korektūros klaidos atsiprašome.

• Lietuvių Tautos Diena rengiama Liet. Bendruomenės Vakarų Apygardos, įvyksta rugsėjo 23 ir 24 d. šv. Kazimiero parapijos patalpose.

Šeštadienį, rugsėjo 23, koncertas parapijos salėje. Programą atlieka: R. Apeikytė, J. Čekanauskienė, B. ir R. Dabšiai ir A. Pavasaris. Pradžią: 7:30 val. vak.

Sekmadienį, rugsėjo 24, 12:30 val., parapijos salėje bus rodomas filmas. Tam tikslui iš Chicago avyksta kun. A. Kezys, S. J., šių filmų autorius.

Sporto varžybos ir A. Variakojienės meno kūrinį paroda vyks abi dienas. Visi kviečiami dalyvauti.

• Birutė Kliorienė, Pasadena, Cal., iki šiol dirbusi viešųjų mokyklų sistemoje, nuo šio rudens pradėjo dirbti Los Angeles šv. Kazimiero parapijėje mokykloje. Be p. Kliorienės šioje mokykloje dirba dar šios lietuvių: vedėja Dolores Varpusen, Ramona Vilimienė ir Ona Razutienė — dėsto lietuvių kalbą. Sekretorė yra Regina Banionienė ir A. Vosilienė — gailestingoji sesuo.

• Dail. Romo Viesulo individualinė grafikos paroda atsidarė š. m. rugpjūčio 14 d. Oxford Gallery galerijoje, Oxforde, Anglijoje. Parodoje išstatyti bespalviai ir juodu reljefu grafikos darbai. Paroda truks iki rugsėjo 13 d.

KANADOS ŠAULIŲ RINKTINĖS VĒLIAVOS ŠVENTINIMAS

Spalio 7-8 dienomis: Kanados Padėkos savaitgalio metu Montrealyje įvyks Kanados šaulių Rinktinės 10-čio minėjimas, vėliavos šventinimas, bei antrasis Kanados šaulių sąskridys.

Numatyta plati ir iškilinė programa. Laukiama daug svečių.

Minėjimas vyks per dvi dienas. Spalio 7 d., šeštadienį, 6:30 v. v. Aušros Vartų salėje, iškilmingas minėjimo aktas, rinktinės vicepirmininko Stp. Jakubicko paskaita, organizacijų atstovų sveikinimai. Rinktinės vėliavos šventinimas šauliams, šauliškoje veikloje pasižymėjusiems žmonių įteikimas, naujų narių priesaika.

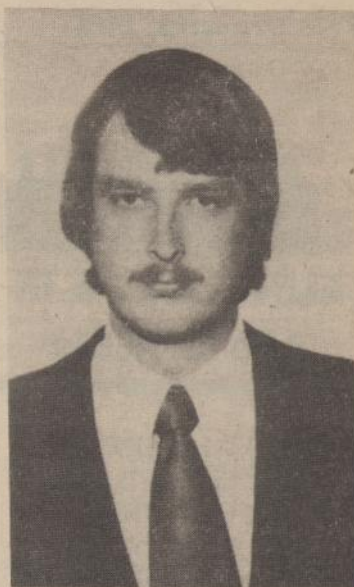
Meninę programą atliks solistė Gina Čapkauskienė, ir Montrealio Aušros Vartų parapijos choro Vyrų Oktetas, po to, banketas, kuriame pirmą kartą pasirodys Jono Rimeikio orkestras "Trimitas".

Spalio 8 d., sekmadienį, 11 val., Aušros Vartų bažnyčioje iškilmingos pamaldos. Po pamaldų Aušros Vartų parapijos salėje įvyks visų dalyvių ir svečių išleistuvės-pietūs.

Susidariusiom minėjimo išlaidom padengti rengiama vertingų meno kūrinų loterija. Loterijai savo kūrinius aukojo šie menininkai: Pr. Baltuonis, Kr. Bendžiūtė-Makauskienė, Ir. Lukoševičienė, G. Montvilienė, D. Staškevičienė, Alf. Vazalinskas, J. Šiaučiulis ir B. Balaišis.

Į šią Kanados šaulių šventę yra maloniai kviečiami visi šauliai ir nešauliai, iš toli ir arti atvykti ir joje dalyvauti. O ypatingai kviečiami Montrealio lietuviai, kuriems šauliai per eilę metų savo darbais ir aukomis prisideda prie lietuviškų reikalų vykdymo.

Kanados šaulių Rinktinė

• Linas Jonas Dagys, š. m. gegužės 21 d. baigė Illiniais Technologijos Institutą, gaudamas Architektūros bakalauro laipsnį "With Honors".

Linas J. Dagys gimė 1956 m. Chicagoje. Lankė Roselando ir Chicagos aukštesniąją lituanistines mokyklas, buvo Lituanicos tunto skautas. Dalyvavo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese Pietų Amerikoje. Lietuvių Fondo narys. Gyvena Beverly Shores, Indiana ir šiuo metu tarnauja Architektūros firmoje "Belaskas, Bittner & Detella".

Tęsia studijas toliau siekdamas magistro laipsnio.

KRISTIJONO DONELAIČIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS PRADEDA JUBILIEJINIUS 1978/79 MOKSLO METUS

Kristijono Donelaičio pradinė ir aukštesnioji lituanistinės mokyklos 1978-79 m. m. pradeda š. m. rugsėjo 9 d. Francis M. McKay valstybinės mokyklos patalpose, 6901 So. Fairfield Avenue, Chicago, Illinois.

Pradinė mokykloje veiks: vaikų darželis (parengiamasis skyrius) I-VI skyriai.

Mokykloje veiks specialus skyrius silpnai arba visiškai lietuviškai nekalbantiems mokiniams.

Aukštesnioje mokykloje veiks V-VIII klasės. Į V-tą aukštesniosios klasę priimami mokiniai išėję Lietuvių Bendruomenės nustatyta pradinės mokyklos programa ir pristatę baigimo pažymėjimą arba išlaikę įstojamuosius egzaminus. Mokiniais, kurie yra baigę K. Donelaičio pradinę mokyklą, įstojamųjų egzaminų į V-tą klasę laikyti nereikės.

Tėvų Komiteto nutarimu visi tėvai prašomi registracijos dieną įmokėti bent pusę mokslapinių. Reguliaros pamokos mokyklose prasidės rugsėjo 16 d. 9 val. ryto. Dėl informacijų aukštesniosios mokyklos reikalais prašome kreiptis pas mokytoją D. Bindokienę telef. 925-3850, pradinės mokyklos reikalais pas mokytoją I. Bukaveckienę tel. PR 8-3320 ir mokytoją O. Jagelienę tel. RE 7-4109.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

Kolegai

STEPUI VYKINTUI

netikėtai mirus, Jo žmonai VANDAI VYKINTIENEI su šeima nuoširdžią užuojautą reiškia

Alantų ir Gražulių šeimos

A. A.

STEPUI VYKINTUI

mirus, jo žmonai, sūnui ir dukrai su šeimomis nuoširdžią užuojautą reiškia

Civinskai

A. A.

ONAI BARAUSKIENEI

mirus, dukrai DANUTEI, jos vyrui STASIUI ir anūkui ALGIUI LIEPAMS, reiškiamo mūsų nuoširdžią užuojautą

A.L.T. S-gos Cicero Skyrius